

**MINISTER
INFRASTRUKTURY I BUDOWNICTWA**

Warszawa, dnia 08 listopada 2016 r.

DLI.II.6621.23.2016.MW.28
NK: 166621/16

DECYZJA

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 23, z późn. zm.), zwanej dalej „kpa”, oraz art. 11g ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 2031), zwanej dalej „specustawą drogową”, po rozpatrzeniu odwołań Pana Łukasza Rokity, Pani Ewy Adamskiej – Rokity i Pani Edyty Dobrowolskiej, Pana Stanisława Suzdorfa, Pani Joanny Jaźwińskiej, Pani Ewy Mamul oraz Pana Roberta Grochala, od decyzji Wojewody Mazowieckiego NR 462/II/2015 z dnia 13 listopada 2015 r., znak: WIŚ-II.7820.2.17.2013.MK3 (MP), o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej dla przedsięwzięcia pn.: „rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 579 relacji Kuzuń Polski – Leszno – Błonie – Grodzisk Mazowiecki – Radziejowice na odcinku: od km 41+272 do km 52+714 (rzeczywisty kilometr: od km 41+178 do km 51+599) na terenie gmin Grodzisk Mazowiecki, Radziejowice; powiatów grodziskiego i żyrardowskiego, województwa mazowieckiego (odc. Grodzisk Maz. – Radziejowice)”, sprostowanej postanowieniem Wojewody Mazowieckiego Nr 55/II/2016 z dnia 5 lutego 2016 r., znak: WIŚ-II.7820.2.17.2013.MK3 (MP),

- I. **Uchylam** w rozstrzygnięciu zaskarżonej decyzji tabelę dotyczącą ustalenia obowiązku przebudowy istniejącej sieci uzbrojenia terenu i dróg innej kategorii, w zakresie: pozycji 9 (strona 11) – dotyczącej działki nr 43/5, z obrębu 0011 Kałęczyn, pozycji 35 (strona 12) – dotyczącej działki nr 55/7, z obrębu 0011 Kałęczyn, pozycji 36 (strona 12) – dotyczącej działki nr 55/9, z obrębu 0011 Kałęczyn, pozycji 37 (strona 12), z obrębu 0011 Kałęczyn – dotyczącej działki nr 55/10, pozycji 87 (strona 13) – dotyczącej działki nr 3, z obrębu 0023 Mościska, pozycji 88 (strona 13) – dotyczącej działki nr 33, z obrębu 0023 Mościska,

i orzekam w tym zakresie poprzez ustalenie:

- w miejsce uchylenia, nowych zapisów tabeli dotyczącej ustalenia obowiązku przebudowy istniejącej sieci uzbrojenia terenu i dróg innej kategorii

– na stronie 11:

9	Obręb Kałęczyn	43/5	Przebudowa istniejącej sieci gazowej
---	-------------------	------	--------------------------------------

– na stronie 12:

35	Obręb	55/7	Przebudowa istniejącej sieci gazowej, teletechnicznej, energetycznej, Przebudowa istniejącej sieci gazowej
----	-------	------	--

36	Kałużyn	55/9	Przebudowa istniejącej sieci teletechnicznej, energetycznej, Przebudowa istniejącej sieci gazowej
37		55/10	Przebudowa istniejącej sieci teletechnicznej, energetycznej, Przebudowa istniejącej sieci gazowej

– na stronie 13:

87	Obręb Mościska	3	Przebudowa istniejącej sieci teletechnicznej, przebudowa istniejącej sieci gazowej
88		33	Przebudowa istniejącej sieci energetycznej

II. Uchylam:

- w rozstrzygnięciu zaskarżonej decyzji, znajdujący się na stronie 2, w wierszu 10, licząc od góry strony, zapis:

„9/1 (9/2, 9/3), 11/17 (11/26, 11/27)”,

- w rozstrzygnięciu zaskarżonej decyzji, znajdujący się na stronie 19, zapis stanowiący dotychczasową treść pkt 3. **Określenie linii rozgraniczających teren.**
- w rozstrzygnięciu zaskarżonej decyzji tabelę, znajdującą się na stronie 6, dotyczącą zatwierdzenia na potrzeby realizacji inwestycji podziału nieruchomości, w zakresie pozycji 94 (strona 6) – dotyczącej działki nr 9/1, z obrębu 0001 Adamowizna, pozycji 95 (strona 6) – dotyczącej działki nr 11/17, z obrębu 0001 Adamowizna,
- mapę z projektem podziału nieruchomości z obrębu 0001 Adamowizna, stanowiącą część załącznika nr 2 do zaskarżonej decyzji, w zakresie dotyczącym działki nr 9/1,
- mapę z projektem podziału nieruchomości z obrębu 0001 Adamowizna, stanowiącą część załącznika nr 2 do zaskarżonej decyzji, w zakresie dotyczącym działki nr 11/17,
- wykazy zmian danych ewidencyjnych, stanowiące integralną część ww. map z projektami podziału nieruchomości, w zakresie dotyczącym działek nr 9/1, 11/17, z obrębu 0001 Adamowizna,

i orzekam w tym zakresie poprzez:

- ustalenie w rozstrzygnięciu zaskarżonej decyzji, na stronie 2, w wierszu 10, licząc od góry strony, nowego zapisu:

„9/4 (9/6, 9/7), 9/5 (9/8, 9/9), 11/32 (11/34, 11/35), 11/33 (11/36, 11/37)”,

- ustalenie w rozstrzygnięciu decyzji, w miejsce uchylecia, nowego zapisu:

„3. Linie rozgraniczające teren”

Określenie linii rozgraniczających teren przedmiotowej inwestycji przedstawiono linią przerywaną koloru czerwonego oznaczonych na mapie przedstawiającej proponowany przebieg drogi, z zaznaczeniem terenu niezbędnego dla obiektów budowlanych oraz istniejące uzbrojenie terenu w skali 1:500, stanowiącej część graficzną projektu zagospodarowania terenu, będącego elementem projektu budowlanego zatwierdzonego decyzją o zezwoleniu na realizację przedmiotowej inwestycji drogowej,

- ustalenie, w miejsce uchylecia, na stronie 6, nowych zapisów tabeli dotyczącej zatwierdzenia na potrzeby realizacji inwestycji podziału nieruchomości:

94	0001 Adamowizna	9/4	<u>9/6</u>	9/7
94a		9/5	<u>9/8</u>	9/9
95		11/32	<u>11/34</u>	11/35
95a		11/33	<u>11/36</u>	11/37

- zatwierdzenie, w miejsce uchylecia, nowej mapy z projektami podziałów nieruchomości oznaczonych jako działki nr 9/4, 9/5, według projektu podziału przyjętego do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego przez Starostę Grodziskiego w dniu 19 stycznia 2016 r. pod numerem ewidencyjnym P.1405.2016.149, która stanowi załącznik nr 1 do niniejszej decyzji,
- zatwierdzenie, w miejsce uchylecia, nowej mapy z projektami podziałów nieruchomości oznaczonych jako działki nr 11/32 i 11/33, według projektu podziału przyjętego do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego przez Starostę Grodziskiego w dniu 19 stycznia 2016 r. pod numerem ewidencyjnym P.1405.2016.149, która stanowi załącznik nr 2 do niniejszej decyzji,
- zatwierdzenie wykazów zmian danych ewidencyjnych dotyczących działek nr 9/4, 9/5, 11/32, 11/33, z obrębu 0001 Adamowizna, które stanowią załączniki nr 3 i 4 do niniejszej decyzji.

III. Uchylam:

- rysunki Nr 2.3 i 2.4 części rysunkowej projektu zagospodarowania terenu, będącego elementem projektu budowlanego, który stanowi załącznik 1 do zaskarżonej decyzji,
- stronę tytułową projektu zagospodarowania terenu, będącego elementem projektu budowlanego, który stanowi załącznik do zaskarżonej decyzji, zawierającą wykaz działek objętych wnioskiem o wydanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej,

i orzekam w tym zakresie, poprzez

- zatwierdzenie, w miejsce uchylecia, nowych rysunków Nr 2.3 i 2.4 mapy stanowiącej część rysunkową projektu zagospodarowania terenu, które stanowią załączniki nr 5.1 – 5.2 do niniejszej decyzji,
- nowej strony tytułowej, zawierającej wykaz działek objętych wnioskiem o wydanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, stanowiącej załącznik nr 5.3 do niniejszej decyzji.

IV. Uchylam w sentencji zaskarżonej decyzji, znajdujący się na stronie 19, zapis stanowiący treść pkt 4 zaskarżonej decyzji,

i orzekam w tym zakresie poprzez ustalenie, w miejsce uchylecia, nowego zapisu:

„4. Oznaczenie nieruchomości lub ich części według katastru nieruchomości, które stają się własnością Województwa Mazowieckiego

Nieruchomości wchodzące w projektowany pas drogowy, oznaczone wcześniej (na pierwszej stronie niniejszej decyzji), jako nr ewidencyjne działek usytuowania obiektu – drogi (tłustym drukiem – numery działek przeznaczone pod przejęcie dla inwestycji), wskazane zgodnie z wnioskiem inwestora, przechodzą z mocy prawa na rzecz Województwa Mazowieckiego z dniem, w którym decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej stanie się ostateczna”.

V. W pozostałej części zaskarżoną decyzję utrzymuję w mocy.

UZASADNIENIE

Zarząd Województwa Mazowieckiego, reprezentowany przez Pana Markę Chęcińskiego – Czajkę, zwany dalej „inwestorem”, działając na podstawie art. 11a ust. 1 *specustawy drogowej*, wnioskiem z dnia 3 października 2013 r. (data wpływu do Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie – 3 października 2013 r.) wystąpił do Wojewody Mazowieckiego o wydanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej pn.: „Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 579 relacji Kazuń Polski – Leszno – Błonie – Grodzisk Mazowiecki – Radziejowice na odcinku: od km 41+272 do km 52+714 (rzeczywisty kilometr: od km 41+178 do km 51+599) na terenie gmin Grodzisk Mazowiecki, Radziejowice; powiatów grodzkiego i żyrardowskiego, województwa mazowieckiego (odc. Grodzisk Maz. – Radziejowice)”. Ponadto *inwestor* wniósł także o nadanie decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności, uzadaniając powyższe ważnym interesem gospodarczym i społecznym.

Pismem z dnia 14 października 2013 r., znak: WIŚ-II.7820.2.17.2013.MK3, Wojewoda Mazowiecki wezwał *inwestora* do usunięcia braków formalnych wniosku oraz wyjaśnienia ujawnionych rozbieżności.

Przy piśmie z dnia 29 października 2013 r., znak: 1447/P/K54/09/MCC/HS/2013, *inwestor* przedstawił organowi I instancji odpowiednie wyjaśnienia i korekty, stosownie do uprzedniego wezwania.

Postanowieniem Nr 497/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r., znak: WIŚ-II.7820.2.17.2013.MK3, Wojewoda Mazowiecki nałożył na *inwestora* obowiązek uzupełnienia nieprawidłowości i braków wskazanych w ww. postanowieniu.

W związku z ww. postanowieniem Wojewody Mazowieckiego Nr 497/2013 *inwestor* pismem z dnia 12 marca 2014 r., znak: 478/P/K54/09/MCC/KKw/2014, wniósł o zawieszenie przedmiotowego postępowania.

Wojewoda Mazowiecki postanowieniem Nr 213/2014 z dnia 12 maja 2014 r., znak: WIŚ-II.7820.2.17.2013.MK3, zawiesił na wniosek *inwestora* postępowanie w sprawie jego wniosku z dnia 3 października 2013 r.

Pismem z dnia 22 października 2014 r., znak: 1608/P/K54/09/MCC/KKw/2014, uzupełnionym pismem z dnia 3 listopada 2014 r., znak: 1683/P/K54/09/MCC/KKw/2014, *inwestor* wniósł o podjęcie zawieszonego postępowania oraz doręczył dokumenty i przedstawił wyjaśnienia, do których organ I instancji zobowiązał go postanowieniem Nr 497/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r.

Mając na uwadze powyższe Wojewoda Mazowiecki postanowieniem nr 532/II/2014 z dnia 31 października 2014 r., znak: WIŚ-II.7820.2.17.2013.MK3, podjął postępowanie w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację planowanej inwestycji drogowej.

Po rozpatrzeniu zażalenia Pani Ewy Adamskiej – Rokity, Pana Łukasza Rokity i Pani Edyty Dobrowolskiej, Minister Infrastruktury i Rozwoju postanowieniem z dnia 29 kwietnia 2015 r., znak: DOII-I-adk/ht-772-142-652/14/15, wydanym na podstawie art. 134 *kpa*, stwierdził niedopuszczalność wniesienia zażalenia na ww. postanowienie Wojewody Mazowieckiego nr 532/II/2014 z dnia 31 października 2014 r., znak: WIŚ-II.7820.2.17.2013.MK3.

W związku z faktem, iż *inwestor* w piśmie z dnia 22 października 2014 r., znak: 1608/P/K54/09/MCC/KKw/2014, dokonał korekty swojego wniosku z dnia 3 października 2013 r. w ten sposób, iż odstąpił od zamiaru realizacji planowanej inwestycji na działkach nr: 14 z obrębu 55 Miasto Grodzisk Mazowiecki, 44/9 (44/28, 44/31, 4432) z obrębu 0011 Kałęczyn, 11/4 (11/8, 11/9, 11/10), 23/4 (23/8,

23/9, 23/7) z obrębu 12 Kuklówka Zarieczna, 230 (230/2, 230/1, 230/3) z obrębu 14 Nowe Budy, 29/3 z obrębu 0001 Adamowizna, 23/9 z obrębu 0023 Mościska, 23/4 z obrębu 12 Kuklówka Zarieczna, Wojewoda Mazowiecki, działając na podstawie art. 105 § 1 *kpa*, decyzją Nr 456/II/2014 z dnia 31 października 2014 r., znak: WIŚ-II.7820.2.17.2013.MK3, umorzył postępowanie w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej pn.: „Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 579 relacji Kazuń Polski – Leszno – Błonie – Grodzisk Mazowiecki – Radziejowice na odcinku od km 41+272 do km 52+714 (rzeczywisty kilometr: od km 41+178 do km 51+599) na terenie gmin Grodzisk Mazowiecki – Radziejowice; powiatów grodziskiego i żyrardowskiego, województwa mazowieckiego (odc. Grodzisk Mazowiecki – Radziejowice)”, w części dotyczącej ww. działek.

Minister Infrastruktury i Rozwoju decyzją z dnia 29 kwietnia 2015 r., znak: DOII-I-adk/ht-772-140-654/14/15, działając na podstawie art. 105 § 1 *kpa*, umorzył postępowanie odwoławcze w sprawie ww. decyzji Wojewody Mazowieckiego Nr 456/II/2014 z dnia 31 października 2014 r., znak: WIŚ-II.7820.2.17.2013.MK3.

Decyzją NR 503/II/2014 z dnia 28 listopada 2014 r., znak: WIŚ-II.7820.2.17.2013.MK3, działając na podstawie art. 105 § 1 *kpa*, Wojewoda Mazowiecki umorzył postępowanie w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej pn.: „Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 579 relacji Kazuń Polski – Leszno – Błonie – Grodzisk Mazowiecki – Radziejowice na odcinku od km 41+272 do km 52+714 (rzeczywisty kilometr: od km 41+178 do km 51+599) na terenie gmin Grodzisk Mazowiecki – Radziejowice; powiatów grodziskiego i żyrardowskiego, województwa mazowieckiego (odc. Grodzisk Mazowiecki – Radziejowice)” w części dotyczącej działek nr 53/23 (53/25, 53/26), z obrębu 0011 Kałęczyn.

Po przeprowadzeniu postępowania w przedmiotowej sprawie, Wojewoda Mazowiecki wydał w dniu 13 listopada 2015 r. decyzję NR 462/II/2015, znak: WIŚ-II.7820.2.17.2013.MK3 (MP), o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej dla przedsięwzięcia pn.: „rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 579 relacji Kazuń Polski – Leszno – Błonie – Grodzisk Mazowiecki – Radziejowice na odcinku: od km 41+272 do km 52+714 (rzeczywisty kilometr: od km 41+178 do km 51+599) na terenie gmin Grodzisk Mazowiecki, Radziejowice; powiatów grodziskiego i żyrardowskiego, województwa mazowieckiego (odc. Grodzisk Maz. – Radziejowice)”, zwaną dalej „*decyzją Wojewody Mazowieckiego*”, nadając jej jednocześnie rygor natychmiastowej wykonalności.

Postanowieniem Nr 55/II/2016 z dnia 5 lutego 2016 r., znak: WIŚ-II.7820.2.17.2013.MK3 (MP), Wojewoda Mazowiecki, działając na podstawie art. 113 *kpa*, na wniosek *inwestora*, sprostował oczywiste omyłki pisarskiej w *decyzji Wojewody Mazowieckiego*.

Od *decyzji Wojewody Mazowieckiego* odwołania do Ministra Infrastruktury i Budownictwa, zwanego dalej „*Ministrem*”, za pośrednictwem organu I instancji, wnieśli: Pan Łukasz Rokita, Pani Ewa Adamska – Rokita i Pani Edyta Dobrowolska, Pan Stanisław Suzdorf, Pani Joanna Jaźwińska, Pani Ewa Mamul, Pan Robert Grochal, Pani Irena Wojciechowska oraz Pani Anna Zawadzka i Pan Janusz Zawadzki.

Przy piśmie z dnia 29 lutego 2016 r., znak: WIŚ-II.7820.2.17.2013.MK3 (MP), Wojewoda Mazowiecki przekazał *Ministrowi* pismo *inwestora* zatytułowane jako „wystąpienie o zmianę w części decyzji Wojewody Mazowieckiego Nr 462/II/2015, znak: WIŚ-II.7820.2.17.2013.MK3 (MP) o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej” jako odwołanie, oraz pismo Pani Agnieszki Prusak z dnia 8 lutego 2016 r., skierowane do Mazowieckiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Warszawie, które organ I instancji potraktował również jako odwołanie od *decyzji Wojewody Mazowieckiego*.

W związku z faktem, iż odwołania Pani Ireny Wojciechowskiej oraz Pani Anny Zawadzkiej i Pana Janusza Zawadzkiego wniesione zostały z uchybieniem terminu do ich wniesienia, odrębnym postanowieniem, wydanym na podstawie art. 134 *kpa*, organ odwoławczy stwierdził uchybienie terminu do wniesienia odwołania od *decyzji Wojewody Mazowieckiego*.

W niniejszym postępowaniu odwoławczym organ odwoławczy rozpatrzył odwołania od *decyzji Wojewody Mazowieckiego* wniesione przez Pana Łukasza Rokitę, Panią Ewę Adamską – Rokitę i Panią Edytę Dobrowolską, Panią Ewę Mamul, Pana Stanisława Suzdorfa, Pana Roberta Grochala oraz Panią Joannę Jaźwińską.

W odwołaniu nadanym w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. z 2016 r. poz. 1113, z późn. zm.), zwanej dalej „*Prawem pocztowym*”, w dniu 1 lutego 2016 r. Pani Ewa Adamska – Rokita, Pan Łukasz Rokita i Pani Edyta Dobrowolska wniosli o pozbawienie *decyzji Wojewody Mazowieckiego* rygoru natychmiastowej wykonalności do czasu usunięcia ewidentnych błędów w projekcie budowlanym, które to błędy – w ich przekonaniu – skutkują rozwiązaniami projektowymi, na jakie skarżący nie wyrażają zgody. W szczególności dotyczy to przejęcia części ich nieruchomości pod planowaną inwestycję drogową, polegającą na budowie zatoki autobusowej w obrębie ich zjazdów indywidualnych.

Ponadto skarżący wniosli o zobowiązanie *inwestora* do aktualizacji projektu budowlanego zatwierdzonego zaskarżoną decyzją na odcinku obejmującym działki nr 41/10, 41/11 i 41/23, z obrębu 0001 Adamowizna, tj. od km 43+557 do km 43+663 z uwzględnieniem zmian, jakie do chwili obecnej nastąpiły w sposobie zabudowy ww. działek w stosunku do materiału kartograficznego będącego podstawą do wykonania dokumentacji projektowej.

W uzasadnieniu odwołania skarżący podnieśli, iż po przeanalizowaniu projektu budowlanego stanowiącego załącznik do wniosku *inwestora* z dnia 3 października 2013 r. stwierdzili, iż w granicach nieruchomości będących ich własnością przewidziano lokalizację zatoki autobusowej w taki sposób, iż ich zjazdy indywidualne znajdują się w granicach przedmiotowej zatoki. W ocenie skarżących, takie usytuowanie zatoki pozbawione jest jakichkolwiek racjonalnych przesłanek.

Skarżący zauważyli, iż zatwierdzenie projektu budowlanego w takiej formie powodowałby, że każdorazowy wjazd lub wyjazd podjazdów z ich nieruchomości stanowiłby utrudnienie i zagrożenie dla osób oczekujących na środki transportu publicznego. Ponadto, w ich ocenie, lokalizacja zatoki autobusowej w granicach zjazdów indywidualnych narusza regulacje prawne zawarte w rozporządzeniu Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 124), zwanym dalej „*rozporządzeniem MTiGM w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie*”.

Na poparcie swojej argumentacji skarżący wskazali, iż ich nieruchomości zostały już ogrodzone, a jakiekolwiek zmiany ich granic wiązałyby się z dużymi kosztami. Ponadto w obrębie planowanej zatoki znajdują się urządzenia infrastruktury technicznej związane z ich nieruchomościami, tj. przyłącze gazowe i przyłącze energetyczne.

Zdaniem skarżących lokalizacja zatoki autobusowej bezpośrednio pod ich oknami będzie skutkować narażeniem ich na ponadnormatywny hałas podczas postoju na niej środków transportu publicznego, co mogłoby wiązać się z koniecznością instalacji ekranów akustycznych.

Odwołujący zauważyli, iż w bezpośrednim sąsiedztwie ich nieruchomości znajduje się niezabudowana działka nr 41/23, z obrębu 0001 Adamowizna, której właściciel wyraża zgodę na zlokalizowanie w jej obrębie zatoki autobusowej.

Dalej skarżący wyjaśnili, iż dokumentacja projektowa w niniejszej sprawie była wykonywana w oparciu o zdezaktualizowane mapy oraz że nie dopełniono obowiązku uzyskania informacji o istniejących decyzjach administracyjnych dotyczących terenów objętych planowaną inwestycją. Skarżący wskazali, iż data opracowania projektu to marzec 2013 r., podczas gdy mapy stanowiące podstawę niniejszego opracowania pochodzą z kwietnia 2011 r. Na przedmiotowych mapach działki skarżących oznaczone są jako niezabudowane, co nie odpowiada aktualnemu stanowi faktycznemu i prawnemu. Skarżący wskazali, iż warunki zabudowy dla ich nieruchomości wydane były w lutym 2009 r., natomiast pozwolenie na budowę budynków mieszkalnych usytuowanych na tych działkach zostało wydane w dniu 11 sierpnia 2011 r. – na podstawie decyzji Starosty Grodzkiego nr 1251/11, a więc *inwestor* - w ocenie skarżących - miał możliwość poznać tę informację przed przystąpieniem do wykonywania opracowania. Natomiast pozwolenie na użytkowanie tych budynków skarżący uzyskali w listopadzie 2012 r., co oznacza, że zostały one już wtedy wpisane do zasobów kartograficznych.

Skarżący wskazali, iż przy projektowaniu remontów i modernizacji dróg w pierwszym rzędzie należy kierować się szeroko pojętym interesem społecznym i w projektach zawierać rozwiązania spełniające oczekiwania lokalnej społeczności. Ponadto dobrą praktyką przy projektowaniu dróg przebiegających

przez tereny zabudowane powinny być konsultacje społeczne, które spełniałyby zarówno oczekiwania inwestora, jak i społeczności lokalnej.

Skarżący zwrócili również uwagę na koszty, które należy ponieść w związku z budową projektowanej zatoki autobusowej, a które obejmują w szczególności: wykonanie nowych projektów przyłączy wraz z układami pomiarowymi, tj. przyłączy gazowego, energetycznego i wodociągowego do dwóch posesji oraz przebudowę istniejącego ogrodzenia wraz z bramami wjazdowymi do dwóch nieruchomości. Przy tym skarżący dodali, że wszelkie prace dotyczące przebudowy tych przyłączy – z uwagi na fakt, że posiadają małe dzieci – powinny być wykonane przez inwestora w sposób nie pozbawiający ich możliwości korzystania z wody, prądu, czy gazu.

Biorąc pod uwagę powyższe, skarżący stwierdzili, iż proponowana przez nich zmiana lokalizacji przedmiotowej zatoki autobusowej jest rozwiązaniem dużo tańszym niż opracowanie projektów budowlanych dla trzech przyłączy oraz wykonanie projektu budowlanego nowego ogrodzenia wraz z bramami wjazdowymi. Skarżący podkreślili, iż w okresie, gdy wydatki budżetowe winny być pod szczególną kontrolą, „szastanie” pieniędzmi publicznymi przez inwestora uznać należy za co najmniej naganne.

Pani Ewa Mamul w odwołaniu nadanym w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu *ustawy Prawo pocztowe* w dniu 5 lutego 2016 r. zaskarżyła decyzję Wojewody Mazowieckiego w części dotyczącej działek nr 9/4 i 9/3, 28, z obrębu 0011 Kałęczyn, stanowiących jej własność.

W uzasadnieniu odwołania skarżąca nie zgodziła się na realizację przedmiotowej inwestycji drogowej w odniesieniu do działek nr 9/3 i 9/4, z obrębu 0011 Kałęczyn. Skarżąca podkreśliła, iż do chwili obecnej nie zostały jej przedstawione mapy z projektami podziału tych nieruchomości, z których będzie wynikało, które części tych działek zostaną przeznaczone pod realizację przedmiotowej inwestycji drogowej. Skarżąca podkreśliła, iż z zawiadomienia z dnia 13 stycznia 2016 r. o wydaniu ww. decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej wynika jedynie, że z działki nr 9/4, zostaną wydzielone działki nr 214/1, 214/3 i 214/4.

Wobec powyższego, skarżąca wniosła o dostarczenie jej - w trybie pilnym - kompletnej dokumentacji projektowej uwzględniającej podział działki nr 9/4 na działki 214/1, 214/3 i 214/4, ze wskazaniem, które części tych nieruchomości zostaną przeznaczone pod realizację przedmiotowej inwestycji drogowej. Ponadto skarżąca wskazała, że przedmiotowa dokumentacja jest jej niezbędna, aby podjąć decyzje o wyrażeniu zgody na natychmiastowe wydanie nieruchomości przeznaczonych pod planowaną inwestycję drogową.

Natomiast w odniesieniu do działki nr 28, z obrębu 0011 Kałęczyn, Pani Ewa Mamul stwierdziła, że wyraża zgodę na zajęcie tej działki pod realizację przedmiotowej inwestycji drogowej, ale jedynie w całości. Skarżąca powołała się na pismo Mazowieckiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Warszawie z dnia 6 lipca 2011 r., znak: I-I/2220-1328/11/579.37.09, z którego wynika, że stosownie do treści art. 113 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2015 r. poz. 1774, z późn. zm.), zwanej dalej „*ustawą o gospodarce nieruchomościami*”, jeśli wywłaszczeniem objęta jest część nieruchomości, a pozostała nie nadaje się do prawidłowego wykorzystania na dotychczasowe cele, na żądanie właściciela nabywa się tę część w drodze umowy na rzecz Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego w zależności od tego na czyją rzecz następuje wywłaszczenie.

Według skarżącej, z uwagi na fakt, że ww. działka posiada nieregularny kształt, usytuowanie na jej części urządzeń infrastruktury technicznej spowoduje, że jej pozostała część nie będzie mogła być zagospodarowana przez nią w żaden sposób. W związku z tym, skarżąca nie wyraziła zgody na wywłaszczenie jedynie części działki nr 28, z obrębu 0011 Kałęczyn.

Pani Ewa Mamul wskazała nadto, że w dniu 23 stycznia 2015 r. zmarł jej mąż Pan Marek Mamul, który był współwłaścicielem ww. nieruchomości. Na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w Grodzisku Mazowieckim z dnia 1 września 2015 r., sygn. akt I Ns98/15, spadek po Marku Mamul nabyła Pani Ewa Mamul w 1/4 części, oraz dzieci po 3/16 każde z nich, w tym małoletnia Małgorzata Mamul.

W odwołaniu z dnia 26 stycznia 2016 r. (nadanym w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu *Prawa pocztowego*, w tym samym dniu) Pan Stanisław Suzdorf podniósł,

że na jego działce nr 66/2, z obrębu 11 Kukłówka Radziejowicka, planowana jest budowa ronda. Natomiast po przejściu pod planowaną inwestycję działki nr 66/5 (powstałej z działki nr 66/2), zostanie on pozbawiony wjazdu na działkę nr 68, która sąsiaduje bezpośrednio z ww. nieruchomością. Skarżący ponadto wyjaśnił, że zgadza się na przedmiotową inwestycję drogową, ale jedynie w sytuacji, gdy nie będą pogwałcone jego prawa, w tym prawa dojazdu do tej działki. Pan Stanisław Suzdorf dodatkowo podkreślił, że w obecnej sytuacji zjazd z drogi wojewódzkiej na działkę nr 66/2 jest mu potrzebny, stąd złożył przedmiotowe odwołanie. Natomiast nie stać go – tak jak mu to doradził Dyrektor Powiatowego Zarządu Dróg w Żyrardowie – aby sporządzić na własny koszt projekt budowlany zjazdu z drogi wojewódzkiej nr 579 na działkę nr 66/2.

Pan Robert Grochal w odwołaniu z dnia 4 lutego 2016 r. (nadanym w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu *ustawy Prawo pocztowe*, w tym samym dniu), na wstępie podkreślił, że nie jest dla niego zrozumiały następujący zapis z rozstrzygnięcia zaskarżonej decyzji „Numery działek przeznaczone pod przebudowę urządzeń infrastruktury technicznej i dróg innej kategorii, nie wchodzące w skład projektowanego pasa drogowego, dla których zostanie określone ograniczenie w korzystaniu z nieruchomości działki nr.31/1 obręb 0001 Adamowizna”, skoro część terenu tej działki „jest już wyznaczona palikami rozgraniczającymi”. W związku z tym skarżący wniósł o szczegółowe wyjaśnienie następujących kwestii: „jakie to ma być ograniczenie, jakiej infrastruktury ma dotyczyć, jak miałyby przebiegać ta przebudowywana infrastruktura przez jego działkę, w jakim celu ma być orzeczone to ograniczenie, oraz w jakim zakresie i jaki teren jego działki ma obejmować, w tym jak długi okres czasu miałyby obowiązywać to ograniczenie na jego działce”.

Ponadto skarżący wniósł „o załączenie” aktualnej mapy przedstawiającej proponowany przebieg drogi i urządzeń infrastruktury technicznej dotyczącej działki nr 31/1.

W odwołaniu z dnia 29 stycznia 2016 r. (nadanym w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu *ustawy Prawo pocztowe*, w tym samym dniu), Pani Joanna Jaźwińska zaskarżyła *decyzję Wojewody Mazowieckiego* w części dotyczącej jej działki nr 137/8, z obrębu 0021 Makówka, zarzucając jej niewłaściwe przyjęcie lokalizacji o przebiegu proponowanym przez *inwestora*, tj. poprzez działkę nr 137/18 (powstałej z podziału działki nr 137/8). W tym zakresie skarżąca wskazała, że „po drugiej stronie ulicy” znajduje się działka niezabudowana, której – w jej ocenie – wywłaszczenie nie stanowi utraty wartości gruntu. Ponadto skarżąca stwierdziła, że terenu tego nikt nie użytkuje ani nie zamieszkuje.

Wobec powyższego, skarżąca wniosła o uchylenie *decyzji Wojewody Mazowieckiego* w części dotyczącej wywłaszczenia działki nr 137/8, z obrębu 0021 Makówka i wyznaczenie przebiegu przedmiotowej inwestycji drogowej „po przeciwnej stronie drogi wojewódzkiej względem (...) działki” ewentualnie – na wypadek nieuwzględnienia powyższego wniosku – o uchylenie zaskarżonej decyzji w części dotyczącej wywłaszczenia działki nr 137/8 i wyznaczenie przebiegu planowanej inwestycji drogowej „po przeciwnej stronie drogi wojewódzkiej na wysokości wsi Kukłówka. Jednocześnie - w każdym przypadku - skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonej decyzji w zakresie wywłaszczenia działki nr 137/8 i rozstrzygnięcie co do istoty sprawy.

Według Pani Joanny Jaźwińskiej zaskarżona *decyzja Wojewody Mazowieckiego* jest nie do przyjęcia, w szczególności z tego powodu, że po przeciwnej stronie tej działki znajduje się teren wolny od zabudowy, pozbawiony jakiegokolwiek ogrodzenia oraz bez zbiorników przeznaczonych na nieczystości płynne.

W ocenie skarżącej zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozwala na przyjęcie rozwiązania polegającego na rozbudowie drogi wojewódzkiej nr 579 na przedmiotowym jej odcinku, w którym po jednej stronie znajdują się działki zabudowane, a po drugiej stronie – pusta przestrzeń. Stanowi to, zdaniem skarżącej, o braku poszanowania dla mieszkańców wsi Makówka.

Mając na uwadze, że w piśmie z dnia 8 lutego 2016 r., skierowanym do Mazowieckiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Warszawie, Pani Agnieszka Prusak wniosła o wykup działki nr 12/13 (powstałej z podziału działki nr 12/1), z obrębu 0001 Adamowizna, działając na podstawie art. 64 § 2 *kpa*, organ odwoławczy wezwał Panią Agnieszkę Prusak do usunięcia braku formalnego wniesionego przez nią podania, poprzez jednoznaczne wskazanie charakteru prawnego wniesionego podania ze wskazaniem przepisu lub przepisów, w oparciu o które żąda podjęcia przez *Ministra* określonych działań, w terminie 7 dni od dnia doręczenia niniejszego wezwania.

W piśmie z dnia 29 marca 2016 r., stanowiącym odpowiedź na ww. wezwanie organu odwoławczego z dnia 14 marca 2016 r., Pani Agnieszka Prusak ponownie podtrzymała swoje żądanie o wykup działki nr 12/13 (powstałej z podziału działki nr 12/1), z obrębu 0001 Adamowizna.

Wobec powyższego, przy piśmie z dnia 7 kwietnia 2016 r., znak: DLI.II.6621.23.2016.MW.11, *Minister* przekazał do Zarządu Województwa Mazowieckiego, jako organu właściwego, ww. pismo Pani Agnieszki Prusak z dnia 8 lutego 2016 r., uzupełnione pismem z dnia 29 marca 2016 r.

Zauważyć ponadto należy, iż odwołanie Pana Łukasza Rokity, Pani Ewy Adamskiej – Rokity i Pani Edyty Dobrowolskiej, które zostało wniesione do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów jako do organu niewłaściwego, i przekazane przez ten organ przy piśmie z dnia 5 lutego 2016 r., znak: DSO.SWA.5710.162.2016.MH do *Ministra* jak organu właściwego do załatwienia skargi w trybie art. 234 *kpa*, zostało wniesione w terminie. Stosownie bowiem do treści art. 65 § 2 *kpa* podanie wniesione do organu niewłaściwego przed upływem przepisanej terminu uważa się za wniesione z zachowaniem terminu.

Odwołania wniesiono w terminie.

Uwzględniając fakt, iż właściwym w przedmiotowej sprawie – stosownie do treści rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Infrastruktury i Budownictwa (Dz. U z 2015 r. poz. 1907, ze zm.) – jest *Minister*, stwierdzono, co następuje.

W trakcie przeprowadzonego postępowania odwoławczego, *Minister* rozpatrzył ponownie wniosek *inwestora* o wydanie przedmiotowej decyzji, przeanalizował materiał dowodowy zgromadzony przez organ I instancji, w tym zbadał prawidłowość przeprowadzonego przez organ I instancji postępowania i wydanej *decyzji Wojewody Mazowieckiego*, jak również rozpatrzył zarzuty zawarte w odwołaniach i uzupełniających je pismach.

Na wstępie należy wyjaśnić, iż w dniu 26 października 2015 r. weszła w życie ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r. poz. 1590), zwana dalej „*ustawą zmieniającą*”, której art. 1 wprowadził zmiany w przepisach *specustawy drogowej*, m.in. w jej art. 11f ust. 8.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 *ustawy zmieniającej*, do postępowań w sprawach prowadzonych na podstawie *specustawy drogowej*, wszczętych i niezakończonych decyzją ostateczną do dnia wejścia w życie *ustawy zmieniającej* stosuje się przepisy dotychczasowe.

W myśl zaś art. 5 ust. 2 *ustawy zmieniającej*, na wniosek właściwego zarządcy drogi do postępowań, o których mowa w ust. 1, stosuje się przepisy art. 11f ust. 1 pkt 8 lub art. 12 ust. 7 i 8 *specustawy drogowej*, w brzmieniu nadanym *ustawą zmieniającą*.

Wobec nie złożenia przez *inwestora* wniosku, o którym mowa w art. 5 ust. 2 *ustawy zmieniającej*, w przedmiotowym postępowaniu stosuje się przepisy dotychczasowe, tj. obowiązujące w dniu wszczęcia postępowania w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację przedmiotowej inwestycji drogowej.

Zgodnie z art. 11a ust. 1 *specustawy drogowej*, z wnioskiem o wydanie decyzji o zezwoleniu na realizację przedmiotowej inwestycji drogowej wystąpił do Wojewody Mazowieckiego Zarząd Województwa Mazowieckiego, reprezentowany przez Pana Markę Chęcińskiego – Czajkę.

Przed złożeniem wniosku zgodnie z art. 11b ust. 1 *specustawy drogowej*, *inwestor* uzyskał następujące opinie:

- Zarządu Województwa Mazowieckiego z dnia 11 grudnia 2012 r., znak: W-Z-PP-4334.107(1).11.MB
- Zarządu Powiatu Grodzkiego z dnia 12 grudnia 2012 r., znak: (...)0023.17.2012,
- Zarządu Powiatu Żyrardowskiego z dnia 12 sierpnia 2011 r., znak: 2011/K54/09/PD/PS/206.

Niewydanie opinii przez Burmistrza Gminy Radziejowice oraz Wójta Gminy Radziejowice w terminie 14 dni od dnia zwrócenia się przez *inwestora* o jej wyrażenie, zgodnie z przepisem art. 11b ust. 2 *specustawy drogowej*, należało potraktować jako brak zastrzeżeń do wniosku.

Zgodnie z art. 11d ust. 1 pkt 1 *specustawy drogowej*, do wniosku załączono mapę w skali 1:500, na której przedstawiono proponowany przebieg drogi, z zaznaczeniem terenu niezbędnego dla obiektów budowlanych oraz istniejące uzbrojenie terenu. Ponadto dołączono analizę powiązania projektowanej drogi z innymi drogami publicznymi, mapy zawierające projekty podziałów nieruchomości oraz określono zmiany w dotychczasowej infrastrukturze zagospodarowania terenu.

Zgodnie z art. 11d ust. 1 pkt 5 *specustawy drogowej*, do wniosku o wydanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej *inwestor* dołączył projekt budowlany wraz z opiniami, uzgodnieniami, pozwoleniami oraz dokumentami wymaganymi przepisami szczególnymi. Projekt został wykonany i sprawdzony przez osoby spełniające warunki, o których mowa w art. 12 ust. 7 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 290), zwanej dalej „*ustawą Prawo budowlane*”. Zgodnie z art. 20 ust. 4 tej ustawy, do projektu dołączono oświadczenia projektantów i sprawdzających o sporządzeniu projektu zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zasadami wiedzy technicznej.

Przedmiotowy projekt budowlany jest zgodny z:

- decyzją Wójta Gminy Radziejowice z dnia 21 czerwca 2010 r., znak: RLG 7624/9/2009/2010, o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia polegającego na rozbudowie drogi wojewódzkiej nr 579 relacji Kazuń Polski – Leszno – Błonie – Grodzisk Mazowiecki – Radziejowice na odcinku: od km 41+ 178 do km 52+ 714 n terenie gmin Grodzisk Mazowiecki, Radziejowice, powiatów grodziskiego i żyrardowskiego, województwa mazowieckiego/ odc. Grodzisk Mazowiecki – Radziejowice, zwaną dalej „*decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach*”,
- decyzją Starosty Żyrardowskiego z dnia 30 grudnia 2011 r., znak: OŚ.6341.43.2011.AR, udzielającą pozwolenia wodnoprawnego,
- decyzją Starosty Żyrardowskiego z dnia 29 sierpnia 2014 r., znak: OŚ.6341.30.2014.AR, zmieniającą ww. decyzję Starosty Żyrardowskiego z dnia 30 grudnia 2011 r., znak: OŚ.6341.43.2011.AR, o udzieleniu pozwolenia wodnoprawnego, sprostowaną postanowieniem Starosty Żyrardowskiego z dnia 1 października 2014 r., znak: OŚ.6341.30.2014.AR,
- postanowieniem Wojewody Mazowieckiego z dnia 2 listopada 2015 r., znak: WIŚ-II.7820.2.17.2013.MK3 (MP), udzielającym zgody na odstępstwo od przepisów § 9 ust. 1 pkt 4 oraz 113 ust. 7 pkt 1 rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej w sprawie warunków, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz. U. z 1999 r. Nr 43, poz. 430), w zakresie umożliwiającym usytuowanie zmniejszenie odstępu pomiędzy sąsiednimi skrzyżowaniami drogi wojewódzkiej nr 579 (klasy G) z: drogą gminą zlokalizowaną w km 47+935,5 (klasy L) oraz drogą gminą zlokalizowaną w km 48+000,1 (klasy D), poza terenem zabudowy - do wartości 64,6 m, przy normatywie wynoszącym nie mniej niż 800,0 m (wyjątkowo odstępy między skrzyżowaniami nie mniejsze niż 600,0 m), oraz zlokalizowanie 11 zjazdów publicznych (w kilometrażu: 41+893,30; 42+379,40; 42+603,40; 42+751,10; 42+774,00; 42+974,50; 43+015,60; 43+103,90; 46+650,30; 46+849,10; 47+274,30) w obszarze oddziaływania skrzyżowań dróg publicznych w ciągu drogi wojewódzkiej nr 579, w ramach rozbudowy drogi wojewódzkiej nr 579 na terenie gmin: Grodzisk Mazowiecki i Radziejowice.

Po dokonaniu analizy przedłożonego przez *inwestora* projektu budowlanego, organ odwoławczy stwierdził, że spełnia on wymagania określone w art. 34 ust. 2 i ust. 3 *ustawy Prawo budowlane*, oraz rozporządzeniu Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego (Dz. U. z 2012 r. poz. 462, z późn. zm).

Zgodnie z art. 11d ust. 1 pkt 8 *specustawy drogowej*, *inwestor* załączył do wniosku także opinie:

- Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 15 stycznia 2013 r., znak: WN.5183.238.2012,

- Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dnia 20 grudnia 2012 r., znak: ZO-0213/176/2012,
- Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Radomiu z dnia 15 grudnia 2011 r., znak: ZZ/2120 D/63A/11,
- Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie z dnia 12 grudnia 2012 r., znak: ZZ-2120-63/11-12/4624.

Co do pozostałych opinii, wskazanych w art. 11d ust. 1 pkt 8 *specustawy drogowej*, należy zauważyć, iż *inwestor* nie miał obowiązku ich przedkładania, gdyż w obszarze projektowanej inwestycji nie znajdują się tereny, z których istnieniem ustawodawca wiąże skutek uzyskania stosownych uzgodnień. Planowana inwestycja nie jest zlokalizowana w miejscowości uzdrowskiej, znajduje się poza pasem technicznym i ochronnym morskich portów i przystani, terenów górniczych, ani nie jest wykonywana w obszarze linii kolejowej, co powoduje, że inwestycja nie wymaga uzyskania opinii ministra właściwego do spraw zdrowia, dyrektora właściwego organu nadzoru górniczego, dyrektora właściwego urzędu morskiego lub właściwego zarządcy infrastruktury kolejowej.

Zgodnie z art. 11d ust. 1 pkt 9 *specustawy drogowej*, do wniosku *inwestor* dołączył również wymagane przepisami odrębnymi decyzje:

- decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach,
- ww. decyzję Starosty Żyrardowskiego z dnia 30 grudnia 2011 r., znak: OŚ.6341.43.2011.AR, udzielającą pozwolenia wodnoprawnego,
- ww. decyzję Starosty Żyrardowskiego z dnia 29 sierpnia 2014 r., znak: OŚ.6341.30.2014.AR, zmieniającą ww. decyzję Starosty Żyrardowskiego z dnia 30 grudnia 2011 r., znak: OŚ.6341.43.2011.AR, o udzieleniu pozwolenia wodnoprawnego, sprostowaną postanowieniem Starosty Żyrardowskiego z dnia 1 października 2014 r., znak: OŚ.6341.30.2014.AR.

Analizując złożony przez *inwestora* wniosek o wydanie decyzji o zezwoleniu na realizację przedmiotowej inwestycji drogowej, uznać należy, że zawiera on elementy wskazane w art. 11b oraz art. 11d ust. 1 *specustawy drogowej*.

Następnie organ odwoławczy poddał kontroli przeprowadzone przez Wojewodę Mazowieckiego postępowanie w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację ww. przedsięwzięcia i stwierdził, co następuje.

W ocenie organu II instancji Wojewoda Mazowiecki prawidłowo poinformował strony o wszczętym postępowaniu, podał jego podstawę prawną, pouczył o prawie do składania wniosków, uwag i zastrzeżeń, a zatem należycie i wyczerpująco poinformował strony o okolicznościach faktycznych i prawnych, będących przedmiotem postępowania administracyjnego, które mogły mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków.

Wojewoda Mazowiecki, zgodnie z dyspozycją art. 11d ust. 5 *specustawy drogowej*, pismem z dnia 14 listopada 2013 r., znak: WIŚ-II.7820.2.17.2013.MK3, zawiadomił o wszczęciu postępowania w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację przedmiotowej inwestycji wnioskodawcę oraz właścicieli i użytkowników wieczystych nieruchomości wskazanych we wniosku, wysyłając zawiadomienia na adres wskazany w katastrze nieruchomości. Pozostałe strony postępowania zostały poinformowane o jego wszczęciu w drodze obwieszczenia w urzędzie wojewódzkim, w urzędzie gminy właściwym ze względu na przebieg drogi oraz na stronie internetowej tej gminy, a także w prasie lokalnej.

W aktach sprawy znajdują się dowody potwierdzające obwieszczenie o wszczęciu przedmiotowego postępowania:

- w Mazowieckim Urzędzie Wojewódzkim w Warszawie w dniach od 14 listopada do 9 grudnia 2013 r. oraz na stronie internetowej tego urzędu od 29 listopada 2013 r.,
- w Urzędzie Gminy Radziejowice w dniach od 19 listopada 2013 r. do 9 grudnia 2013 r. oraz na stronie internetowej tego urzędu od 20 listopada 2013 r.,

- w Urzędzie Miejskim w Grodzisku Mazowieckim w dniach od 19 listopada 2013 r. do 2 grudnia 2013 r. oraz na stronie internetowej tego urzędu od 30 stycznia 2014 r.,
- w prasie lokalnej – gazeta WPR z dnia 22 listopada 2013 r.

W przedmiotowym obwieszczeniu organ I instancji poinformował o miejscu, gdzie strony lub ich pełnomocnicy mogą zapoznać się z dokumentacją dotyczącą inwestycji oraz o możliwości składania uwag i wniosków.

W toku postępowania przed Wojewodą Mazowieckim strony postępowania wniosły zastrzeżenia i wnioski, które organ I instancji przesłał *inwestorowi* w celu zajęcia przez niego stanowiska. *Inwestor* ustosunkował się do zagadnień poruszonych przez strony postępowania.

Uznając, że zebrany w sprawie materiał dowodowy pozwala na wydanie rozstrzygnięcia, Wojewoda Mazowiecki wydał w dniu 13 listopada 2015 r. decyzję NR 462/II/2015, znak: WIŚ-II.7820.2.17.2013.MK3 (MP), o zezwoleniu na realizację przedmiotowej inwestycji drogowej.

Zgodnie z art. 11f ust. 3 *specustawy drogowej*, Wojewoda Mazowiecki doręczył ww. decyzję wnioskodawcy oraz zawiadomił o jej wydaniu pozostałe strony w drodze obwieszczeń w urzędzie wojewódzkim oraz w urzędzie gminy właściwym ze względu na przebieg drogi, na stronie internetowej tej gminy, a także w prasie lokalnej.

W aktach sprawy znajdują się dowody potwierdzające obwieszczenie o wydaniu przedmiotowej decyzji:

- w Mazowieckim Urzędzie Wojewódzkim w Warszawie w dniach od 17 grudnia 2015 r. do 1 lutego 2016 r.,
- w Urzędzie Gminy Radziejowice w dniach od 31 grudnia 2015 r. do 18 stycznia 2016 r. oraz na stronie internetowej tego urzędu od 4 stycznia 2016 r.,
- w Urzędzie Miejskim w Grodzisku Mazowieckim w dniach od 7 do 22 stycznia 2016 r. oraz na stronie internetowej tego urzędu w tym samym terminie,
- w prasie lokalnej – gazeta WPR z dnia 8 stycznia 2016 r. (błędnie wskazany rok jako 2015 r.)

Dotychczasowych właścicieli i użytkowników wieczystych nieruchomości objętych *decyzją Wojewody Mazowieckiego* organ I instancji poinformował o wydaniu decyzji w drodze zawiadomień wysłanych na adresy wskazane w katastrze nieruchomości.

W zawiadomieniach oraz w obwieszczeniu, zgodnie z art. 11f ust. 4 *specustawy drogowej*, zamieszczono informację o miejscu, w którym strony mogą zapoznać się z treścią decyzji.

Analizując *decyzję Wojewody Mazowieckiego* organ odwoławczy zważył, co następuje.

Na wstępie należy zaznaczyć, że kontrolowana decyzja czyni zadość wymogom przedstawionym w art. 11f ust. 1 *specustawy drogowej* zawiera bowiem wszystkie niezbędne elementy określone w tym przepisie. Decyzja zawiera wymagania dotyczące powiązania drogi z innymi drogami publicznymi oraz określenie linii rozgraniczających teren inwestycji (mapa w skali 1:500, stanowiąca element Projektu Zagospodarowania Terenu, będącego częścią Projektu Budowlanego, stanowiącego integralną część decyzji), choć nie odpowiada ono wymogowi określonemu w art. 11d ust. 1 pkt 1 *specustawy drogowej*, o czym będzie mowa szczegółowo w dalszej części niniejszej decyzji.

Decyzja zawiera także zatwierdzenie podziału nieruchomości (mapy z projektami podziałów nieruchomości w skali 1:500 wraz z wykazami zmian gruntowych, stanowiące załącznik nr 2 do decyzji, będące jej integralną częścią), choć – o czym będzie mowa dalej – organ odwoławczy stwierdził uchybienia w tym zakresie.

Ponadto, na mocy przedmiotowej decyzji, zatwierdzono projekt budowlany (zawierający jednakże błędy, co również będzie przedmiotem rozważań w niniejszej decyzji), stanowiący załącznik nr 1 do zaskarżonej decyzji, będący jej integralną częścią. W decyzji określono także nieruchomości, które stają się z mocy prawa własnością Województwa Mazowieckiego, nałożono na *inwestora* obowiązek przebudowy istniejącej sieci uzbrojenia terenu, zezwolono na wykonanie tego obowiązku oraz określono ograniczenia w korzystaniu z nieruchomości dla realizacji obowiązku, o którym mowa powyżej, jak

również określono warunki wynikające z potrzeb ochrony środowiska, ochrony zabytków i dóbr kultury współczesnej oraz potrzeb obronności państwa, a także określono wymagania dotyczące ochrony uzasadnionych interesów osób trzecich. Decyzja zawiera także określenie szczególnych warunków prowadzenia robót budowlanych oraz określenie szczegółowych wymagań dotyczących nadzoru na budowie.

Zaskarżona decyzja Wojewody Mazowieckiego określa również termin wydania nieruchomości, opróżnienia lokali oraz innych pomieszczeń, o którym mowa w art. 16 ust. 2 *specustawy drogowej*. Pozytywnie należy ocenić określenie przez Wojewodę Małopolskiego – biorąc pod uwagę dyspozycję art. 16 ust. 2 *specustawy drogowej* – terminu wydania nieruchomości na 120 dzień od dnia, w którym decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej stanie się ostateczna. Organ zobowiązany był bowiem tak uczynić wobec uzasadnionego wystąpienia przez inwestora o nadanie decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności.

Po zapoznaniu się ze zgromadzonym materiałem dowodowym organ II instancji stwierdził, iż wydana decyzja wymaga dokonania częściowej korekty merytoryczno-reformacyjnej.

Należy zauważyć, iż przepisy art. 138 § 1 pkt 2 *kpa* umożliwiają organowi odwoławczemu korektę zaskarżonej decyzji przez jej częściowe uchylenie i orzeczenie w tym zakresie co do istoty sprawy.

Analizując zaskarżoną decyzję organu I instancji, Minister zauważył, iż w tabeli znajdującej się na str. 4-10 zaskarżonej decyzji Wojewody Mazowieckiego określono ograniczenia w korzystaniu z nieruchomości, wskazując jako cel zajęcia działki nr 43/11 (powstałej z podziału działki nr 43/5), 55/7, 55/9, 55/10, z obrębu 0011 Kałęczyn prace określone jako demontaż istniejącej sieci gazowej, działki nr 135/3 (powstałej z podziału działki nr 33, z obrębu 0023 Mościska, określone jako likwidacja istniejącej sieci elektroenergetycznej, oraz działki nr 3/2 (powstałej z podziału działki nr 3), z obrębu 0023 Mościska, określone jako likwidacja istniejącej sieci gazowej.

Na podstawie przepisu art. 11f ust. 1 pkt 8 lit. e i g *specustawy drogowej*, w brzmieniu obowiązującym na dzień złożenia wniosku przez inwestora o wydanie decyzji o zezwoleniu na realizację przedmiotowej inwestycji drogowej, ograniczenie w korzystaniu z nieruchomości może być ustalone jedynie dla realizacji obowiązku przebudowy istniejącej sieci uzbrojenia terenu i dróg publicznych innej kategorii.

Stosownie do treści art. 3 pkt 7a *ustawy Prawo budowlane*, przez przebudowę należy rozumieć wykonywanie robót budowlanych, w wyniku których następuje zmiana parametrów użytkowych lub technicznych istniejącego obiektu budowlanego, z wyjątkiem charakterystycznych parametrów, jak: kubatura, powierzchnia zabudowy, wysokość, długość, szerokość bądź liczba kondygnacji; w przypadku dróg są dopuszczalne zmiany charakterystycznych parametrów w zakresie niewymagającym zmiany granic pasa drogowego.

Tym samym stwierdzić należy, iż w decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej nie można określać ograniczeń w korzystaniu z nieruchomości dla realizacji obowiązku polegającego jedynie na rozbiórce istniejącej sieci uzbrojenia terenu.

Dlatego też, koniecznym było ustalenie, czy prace określone jako demontaż istniejącej sieci gazowej, likwidacja istniejącej sieci elektroenergetycznej, likwidacja istniejącej sieci gazowej dotyczą przebudowy istniejącej sieci uzbrojenia terenu.

W piśmie z dnia 21 marca 2016 r., znak: 108/C/K54/RP/EW/2016, stanowiącym odpowiedź na wezwanie organu odwoławczego z dnia 14 marca 2016 r., znak: DLI.II.6621.23.2016.MW.3. inwestor wyjaśnił, iż roboty określone jako „likwidacja”, bądź też „demontaż” istniejących sieci związane są z przebudową sieci uzbrojenia terenu, a co za tym idzie mieszczą się w zakresie dyspozycji art. 11f ust. 1 pkt 8 lit. e *specustawy drogowej*.

Uznać zatem należy, iż prace określone w decyzji Wojewody Mazowieckiego jako demontaż istniejącej sieci gazowej, likwidacja sieci istniejącej gazowej, likwidacja istniejącej sieci energetycznej stanowią w rzeczywistości przebudowę istniejących sieci uzbrojenia terenu, zgodnie z przytoczonymi wyżej przepisami *ustawy Prawo budowlane*. W związku z powyższym w pkt I niniejszej decyzji organ odwoławczy dokonał korekty zapisów decyzji Wojewody Mazowieckiego w tym zakresie.

W toku prowadzonego przez *Ministra* postępowania odwoławczego *inwestor* w piśmie z dnia 12 lutego 2016 r., znak: 72/P/K54/EW/RP/2016, wniósł o uchylenie i zmianę *decyzji Wojewody Mazowieckiego* w zakresie zatwierdzenia na jego mocy podziału działek nr 9/1 i 11/17, z obrębu 0001 Adamowizna. *Inwestor* szczegółowo wyjaśnił, iż po wydaniu zaskarżonej decyzji powziął wiadomość o tym, iż na mocy ostatecznej decyzji Burmistrza Grodziska Mazowieckiego z dnia 11 lutego 2016 r., znak: EGB.6620.38.2016), dokonano podziału nieruchomości oznaczonej jako działka nr 11/17, z obrębu 0001 Adamowizna, na działki nr 11/32 i 11/33. Ponadto dokonano podziału nieruchomości oznaczonej jako działka nr 9/1, na działki 9/4 i 9/5, z obrębu 0001 Adamowizna, na co wskazuje pismo Starosty Grodziskiego z dnia 11 lutego 2016 r., znak: EGB.6620.38.2016. Natomiast *decyzją Wojewody Mazowieckiego* zatwierdzono podział działek nr 9/1 i 11/17, z obrębu 0001 Adamowizna, odpowiednio na działki nr 9/2 i 9/3, oraz działki nr 11/26 i 11/27, z czego działki nr 9/2 i 11/26, zostały przeznaczone pod planowaną inwestycję, co też znajduje swoje odzwierciedlenie w załącznikach mapowych do tej decyzji, które nie uwzględniają wcześniej dokonanych podziałów tych działek.

Jednocześnie przy pismach z dnia 3 czerwca 2016 r., znak: O.WA.I-4.KP-6.4170.1.2016.561.AG oraz z dnia 10 czerwca 2016 r., znak: O.WA.I-4.KP-6.4170.1.2016.595.AG *inwestor* przesłał poprawione egzemplarze map z projektami podziału działek nr 9/4, 9/5, 11/32 i 11/33, oraz stronę projektu zagospodarowania terenu, zawierającą wykaz działek objętych inwestycją. Nie dostarczył natomiast uaktualnionego rysunku nr 2.3 projektu zagospodarowania terenu, stanowiącego integralną część zaskarżonej decyzji nowe numeru ww. działek.

Minister pismem z dnia 30 sierpnia 2016 r., znak: DLI.II.6621.23.2016.MW.23, wezwał *inwestora* do przedłożenia 4 egz. rysunku nr 2.3 projektu zagospodarowania terenu, będącego częścią projektu budowlanego, oznaczonego jako załącznik nr 1 do *decyzji Wojewody Mazowieckiego*, stanowiącego mapę w skali 1:500 przedstawiającą istniejące uzbrojenie terenu, proponowany przebieg drogi z zaznaczeniem terenu niezbędnego dla planowanych obiektów budowlanych oraz istniejące uzbrojenie terenu (km 42+394,00 – km 43+090,00), uwzględniających podział działki nr 9/1 na działki nr 9/4 i 9/5 oraz działki nr 11/17 na działki nr 11/32 i 11/33, z obrębu 0001 Adamowizna, w terminie 14 dni od dnia doręczenia niniejszego wezwania.

Przy piśmie z dnia 6 września 2016 r., znak: 452/P/K54/GC/EW/2016, *inwestor* przesłał żądane dokumenty.

W związku z powyższym w pkt II niniejszej decyzji *Minister* dostosował zawarte w rozstrzygnięciu *decyzji Wojewody Małopolskiego* zapisy odnoszące się do działek nr 9/1 i 11/17 do aktualnego stanu faktycznego i prawnego wynikającego z zatwierdzonego niniejszą decyzją podziału tych nieruchomości, dokonał niezbędnych zmian w dokumentacji projektowej uwzględniającej fakt, iż w miejsce działki nr 9/1 powstały działki nr 9/4 i 9/5, natomiast w miejsce działki nr 11/17 powstały działki nr 11/32 i 11/33, a także zatwierdził nowe mapy z projektami podziału działek nr 9/4, 9/5, 11/32 i 11/33, z obrębu 0001 Adamowizna. Ponadto w pkt III niniejszej decyzji odpowiedni rysunek w części rysunkowej projektu zagospodarowania terenu i zastąpił je nową dokumentacją, która stała się częścią niniejszej decyzji jako jej załącznik.

Analizując dalej *decyzję Wojewody Mazowieckiego* stwierdzić należy, co następuje.

W odwołaniu z dnia 29 stycznia 2016 r. Pan Łukasz Rokita, Pani Ewa Adamska Rokita i Pani Edyta Dobrowolska podnieśli, że działki nr 41/10 i 41/11, z obrębu 0001 Adamowizna, posiadają zjazd z drogi wojewódzkiej nr 579. Powyższy fakt potwierdzały również mapy podziałowe dla ww. nieruchomości, stanowiące załącznik nr 2 do *decyzji Wojewody Mazowieckiego*, gdzie wskazany jest zjazd z drogi indywidualny z drogi wojewódzkiej nr 579 do działki nr 41/11. Jednakże z projektu zagospodarowania terenu, stanowiącego integralną część zaskarżonej decyzji nie wynikało, aby działka nr 41/11, z obrębu 0001 Adamowizna, została skomunikowana z drogą wojewódzką nr 579 takim zjazdem.

Zgodnie z art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 460, z późn. zm.), zwanej dalej „*ustawą o drogach publicznych*”, w przypadku budowy lub przebudowy drogi budowa lub przebudowa zjazdów dotychczas istniejących należy do zarządcy drogi.

Pismem z dnia 7 kwietnia 2016 r., znak: DLI.II.6621.23.2016.MW.12, organ odwoławczy wezwał inwestora do wyjaśnienia powodów, dla których nie zaprojektował zjazdu z drogi wojewódzkiej nr 579 na działkę nr 41/11 (po podziale nr 41/30), z obrębu 0001 Adamowizna.

W piśmie z dnia 21 kwietnia 2016 r., znak: 214/P/K54/KKw/EW/2016, stanowiącym odpowiedź na ww. wezwanie organu odwoławczego z dnia 7 kwietnia 2016 r., znak: DLI.II.6621.23.2016.MW.12, inwestor wyjaśnił, iż ww. zjazd nie został uwzględniony na odpowiednim arkuszu mapy projektu zagospodarowania terenu, gdyż mapa do celów projektowych, stanowiąca ww. arkusz została zatwierdzona w Powiatowym Ośrodku Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w dniu 20 kwietnia 2011 r., a więc przed wydaniem decyzji Starosty Grodziskiego z dnia 11 sierpnia 2011 r. o pozwoleniu na budowę budynku mieszkalnego jednorodzinnego usytuowanego na działce nr 41/2, z obrębu 0001 Adamowizna. Ponadto inwestor wskazał, iż przedmiotowy zjazd zostanie przez niego przebudowany, zgodnie z art. 32a ustawy *Prawo budowlane*, w ramach realizacji przedmiotowej inwestycji drogowej.

Mając powyższe na uwadze, *Minister* stwierdził, że skoro działka nr 41/11 (po podziale nr 41/30), z obrębu 0001 Adamowizna, przed wydaniem decyzji *Wojewody Mazowieckiego* posiadała legalny zjazd z drogi wojewódzkiej nr 579 i zostanie on przebudowany przez inwestora w ramach realizacji tej inwestycji drogowej, to projekt tego zjazdu powinien zostać również uwzględniony na rysunku nr 2.4 mapy w skali 1:500, przedstawiającej proponowany przebieg drogi, z zaznaczeniem terenu niezbędnego dla obiektów budowlanych, oraz istniejące uzbrojenie terenu (km 43+048,60 – km 43+795,70).

Dlatego też pismem z dnia 13 maja 2016 r., znak: DLI.II.6621.23.2016.MW.15, *Minister* wezwał inwestora do przedłożenia zamienniej dokumentacji mapowej uwzględniającej zaprojektowanie zjazdu indywidualnego z drogi wojewódzkiej nr 579 na działkę nr 41/11 (po podziale nr 41/30), z obrębu 0001 Adamowizna. Ponadto *Minister* w piśmie z dnia 16 czerwca 2016 r., znak: DLI.II.6621.23.2016.MW.17, wezwał inwestora do przedłożenia 4 egzemplarzy strony tytułowej Projektu Zagospodarowania Terenu, będącego częścią projektu budowlanego.

Przy pismach z dnia 6 czerwca 2016 r., znak: 288/P/K54/KKw/EW/2016, oraz z dnia 28 czerwca 2016 r., znak: 318/P/K54/KKw/EW/2016, inwestor dostarczył żądane dokumenty.

Wiązała się z tym konieczność zmiany odpowiedniej części projektu zagospodarowania terenu, będącego częścią projektu budowlanego, tak aby uwzględniał on aktualny stan faktycznoprawny względem działek nr 41/10 (po podziale 41/28) i 41/1 (po podziale 41/11). Organ odwoławczy uchylił zatem w punkcie III niniejszej decyzji odpowiednie arkusze części rysunkowej projektu zagospodarowania terenu wraz ze stroną tytułową tego projektu i zastąpił je nową dokumentacją, która stała się częścią niniejszej decyzji jako załączniki nr 5.1-5.3.

Analizując dalej zaskarżoną decyzję *Wojewody Mazowieckiego* *Minister* dostrzegł również, iż organ I instancji wprawdzie wskazał nieruchomości objęte liniami rozgraniczającymi teren inwestycji, które staną się z mocy prawa własnością właściwej jednostki samorządu terytorialnego, z dniem, w którym decyzja o zezwoleniu na realizację przedmiotowej inwestycji stanie się ostateczna, stosownie do treści art. 11f ust. 1 pkt 6 *specustawy drogowej*, jednakże uczynił to w sposób nieprecyzyjny.

Podkreślić bowiem należy, że nabycie własności nieruchomości z mocy prawa przez Skarb Państwa bądź właściwą jednostkę samorządu terytorialnego jest jednym z najbardziej doniosłych skutków ostatecznej decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, gdyż stanowi ograniczenie prawa własności, podlegającego konstytucyjnej ochronie. Jednakże wskazanie, że działki przeznaczone pod przejęcie dla inwestycji przechodzą z mocy prawa na rzecz właściwej jednostki samorządu terytorialnego nie jest, w ocenie *Ministra*, precyzyjnym wypełnieniem dyspozycji art. 11f ust. 1 pkt 6 *specustawy drogowej*.

Mając na względzie fakt, że działki na stałe niezbędne dla realizacji inwestycji drogowej (działki, o których mowa w art. 11f ust. 1 pkt 6 *specustawy drogowej*) stają się z mocy prawa własnością Skarbu Państwa – w odniesieniu do dróg krajowych, lub własnością odpowiednich jednostek samorządu terytorialnego – w odniesieniu do dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych, koniecznym było jednoznaczne określenie, iż rzeczzone nieruchomości staną się z mocy prawa własnością Województwa Mazowieckiego.

Minister dokonał zatem (w pkt IV) odpowiednich zmian w zapisie, znajdującym się na stronie 10 *decyzji Wojewody Mazowieckiego*.

Organ odwoławczy dokonując omówionych wcześniej rozstrzygnięć uznał, że nie naruszają one zasady dwuinstancyjności postępowania, o której mowa w art. 15 *kpa*, ponieważ zasadniczym rozstrzygnięciem *decyzji Wojewody Mazowieckiego* było ustalenie przebiegu linii rozgraniczających teren, zatwierdzenie podziału nieruchomości i projektu budowlanego, a te pozostają zgodne z wnioskiem *inwestora* oraz z decyzją organu I instancji. Badając zgodność z prawem pozostałej części zaskarżonej decyzji, organ odwoławczy stwierdził, że czyni ona zadość innym wymogom *specustawy drogowej* oraz, że brak było podstaw do zakwestionowania decyzji poza częścią uchyloną i ustaloną w punktach I-IV niniejszej decyzji.

Ponadto *Minister* dostrzegł, że Wojewoda Mazowiecki określił linie rozgraniczające teren przedmiotowej inwestycji drogowej na kopii mapy zasadniczej do celów projektowych w skali 1:500, która stanowi część projektu zagospodarowania terenu, będącego częścią projektu budowlanego, a nie na mapie, o której mowa w art. 11d ust. 1 pkt 1 *specustawy drogowej*.

Według organu odwoławczego za prawidłowe należy uznać ustalenie linii rozgraniczających teren inwestycji właśnie na mapie, o której mowa w art. 11d ust. 1 pkt 1 *specustawy drogowej*. Zaznaczyć bowiem należy, iż zgodnie z przepisami *specustawy drogowej* wniosek o wydanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej zawiera w szczególności mapę w skali co najmniej 1:5000 przedstawiającą proponowany przebieg inwestycji, z zaznaczeniem terenu niezbędnego dla obiektów budowlanych, oraz istniejące uzbrojenie terenu (art. 11d ust. 1 pkt 1), oraz cztery egzemplarze projektu budowlanego (art. 11d ust. 1 pkt 5). Stosownie zaś do treści art. 11f ust. 1 pkt 1 i 7 *specustawy drogowej*, decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej zawiera w szczególności określenie linii rozgraniczających teren oraz zatwierdzenie projektu budowlanego.

Wskazanie przez ustawodawcę w odrębnych punktach ww. elementów składowych decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej oznacza, iż określenie linii rozgraniczających teren inwestycji powinno nastąpić w decyzji na mapie odrębnej od zatwierdzanego projektu budowlanego, czyli na mapie, która stanowiła zgodnie z art. 11d ust. 1 pkt 1 *specustawy drogowej* załącznik do wniosku inwestora.

W tym miejscu podkreślić jednak trzeba, że wskazane powyżej uchybienie, w ocenie organu odwoławczego, nie stanowi o wadliwości decyzji organu I instancji, która skutkować powinna koniecznością dokonania jej korekty w ww. zakresie przez *Ministra*.

Odnosząc się do zarzutu braku zaprojektowania dwóch odrębnych zjazdów indywidualnych z drogi wojewódzkiej nr 579 na działki nr 41/10 i 41/11, z obrębu 0001 Adamowizna, przedstawionego w odwołaniu Pana Łukasza Rokity, Pani Ewy Adamskiej – Rokity i Pani Edyty Dobrowolskiej, wskazać należy, iż w toku postępowania odwoławczego *Minister* dochodząc do przekonania, iż zarzut ten jest w pełni słuszny, uzyskał materiał dowodowy pozwalający na uchylenie *decyzji Wojewody Mazowieckiego* w zaskarżonej części i orzeczenie w tym zakresie co do istoty sprawy, co zostało szczegółowo wyjaśnione w uzasadnieniu niniejszego rozstrzygnięcia.

Odnosząc się zaś do pozostałych zarzutów podniesionych przez Pana Łukasza Rokitę, Panią Ewę Dobrowolską – Rokitę i Panią Edytę Dobrowolską, oraz zarzutów wskazanych w odwołaniach przez Pana Stanisława Suzdorfa, Panią Joannę Jaźwińską, Panią Ewę Mamul oraz Pana Roberta Grochala, *Minister* uznał, że nie zawierają one usprawiedliwionych podstaw i nie mogą zostać uwzględnione z następujących przyczyn.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że zarówno wojewoda orzekający w sprawie jako organ I instancji, jak i *Minister* działający jako organ odwoławczy, pełnią w procesie inwestycyjnym funkcję organów, które będąc właściwe do wydania decyzji w przedmiocie zezwolenia na realizację inwestycji drogowej, nie są jednocześnie uprawnione do wyznaczania i korygowania trasy inwestycji drogowej, ani do zmiany proponowanych we wniosku rozwiązań.

Ponadto, zgodnie z art. 11d ust. 1 pkt 1 *specustawy drogowej*, to inwestor we wniosku o wydanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej decyduje o przebiegu drogi oraz wielkości terenu niezbędnego dla obiektów budowlanych, załączając mapy przedstawiające proponowany przebieg drogi oraz mapy zawierające projekty podziałów nieruchomości. Zarówno wojewoda, jak i organ odwoławczy,

mogą działać tylko w granicach tego wniosku, nie mają możliwości ingerowania w lokalizację inwestycji, a więc i w przebieg linii podziału nieruchomości, zaproponowany przez wnioskodawcę. Ocenie dokonanej przez organy pierwszej i drugiej instancji może jedynie podlegać zgodność z prawem planowanego przedsięwzięcia, w szczególności spełnienie warunków zawartych w przepisach *specustawy drogowej*, bowiem stosownie do przepisu art. 11e *specustawy drogowej* nie można uzależniać zezwolenia na realizację inwestycji drogowej od spełnienia świadczeń lub warunków nieprzewidzianych obowiązującymi przepisami (wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 17 kwietnia 2013 r., sygn. akt II OSK 432/13, opubl. Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych).

Inwestor jest zatem kreatorem miejsca, sposobu i kształtu realizacji inwestycji, natomiast organ orzekający wyznacza dopuszczalne prawem granice tej kreacji, poprzez dokonywanie oceny prawnej, kończącej się aktem władztwa publicznego, zakreślającego te granice. Zadaniem organu jest bowiem sprawdzenie, czy wyznaczone przez wnioskodawcę linie rozgraniczające pas drogowy oraz zaproponowane rozwiązania techniczne odpowiadają woli ustawodawcy wyrażonej w innych regulacjach prawnych, mających znaczenie dla wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej.

Zgodnie z poglądem przyjętym w orzecznictwie sądowoadministracyjnym w przedmiotowej materii (vide: wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 1 marca 2016 r., sygn. akt II OSK 2334/15, z dnia 1 kwietnia 2015 r., sygn. akt II OSK 106/15, z dnia 24 lutego 2015 r., sygn. akt II OSK 3221/14, z dnia 2 kwietnia 2014 r., sygn. akt II OSK 2621/12, z dnia 28 lutego 2014 r., sygn. akt II OSK 93/14, z dnia 26 lipca 2013 r., sygn. akt II OSK 762/13, z dnia 17 kwietnia 2013 r., sygn. akt II OSK 432/13, z dnia 18 listopada 2010 r., sygn. akt II OSK 1968/10, z dnia 20 stycznia 2010 r., sygn. akt II OSK 2416/10, oraz wyroki Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 10 czerwca 2015 r., sygn. akt VII Sa/Wa 585/15, z dnia 20 kwietnia 2015 r., sygn. akt VII SA/Wa 2887/14, z dnia 5 lutego 2015 r., sygn. akt VII SA/Wa1987/14, z dnia 23 stycznia 2015 r., sygn. akt VII SA/Wa 1001/14, z dnia 23 kwietnia 2014 r., sygn. akt VII SA/Wa 2753/13, z dnia 8 czerwca 2011 r., sygn. akt II SA/Wa 561/11, z dnia 14 maja 2010 r., sygn. akt IV SA/Wa 1722/09), organ właściwy do wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej nie jest upoważniony do korygowania rozwiązań przyjętych we wniosku o wydanie ww. decyzji. To inwestor samodzielnie dokonuje wyboru najbardziej korzystnych rozwiązań lokalizacyjnych i następnie techniczno-wykonawczych inwestycji, mając na uwadze spowodowanie jak najmniejszych uciążliwości dla właścicieli nieruchomości.

W tym miejscu zasadnym jest również przywołanie stanowiska przedstawionego przez skład siedmiu sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego w postanowieniu z dnia 17 grudnia 2014 r., sygn. akt II OPS/2/14, odmawiającym podjęcia, z wniosku Rzecznika Praw Obywatelskich, uchwały mającej na celu wyjaśnienie przepisów prawnych, których stosowanie wywołało rozbieżności w orzecznictwie sądów administracyjnych, "Czy przesłanki niezbędności i celowości realizacji inwestycji publicznej w kształcie przedstawionym przez inwestora, mieszczą się w zakresie oceny przez organ administracji publicznej wniosku inwestora o wydanie decyzji zezwalającej na realizację inwestycji drogowej (art. 11a ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych - Dz. U. z 2013 r., poz. 687, z późn. zm.), pod kątem spełniania przez ten wniosek dopuszczalności wyłączenia w rozumieniu art. 21 ust. 2 Konstytucji RP i art. 112 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2014 r., poz. 518 ze zm.)?". Według Sądu, Rzecznik Praw Obywatelskich w istocie rzeczy przedstawił do rozstrzygnięcia zagadnienie prawne, które dotyczy istotnego problemu konstytucyjnego, co do tego w jaki sposób ma być oceniana dopuszczalność pozbawienia własności z uwagi na cele publiczne (art. 21 Konstytucji RP i art. 112 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1991 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2014 r., poz. 518, z późn. zm.), w sprawie o zezwolenie na realizację inwestycji drogowej.

Naczelny Sąd Administracyjny przywołał w ww. postanowieniu stanowisko Trybunału Konstytucyjnego zawarte w uzasadnieniu wyroku z dnia 16 października 2012 r., K 4/10, w którym Trybunał zwrócił uwagę na specyfikę spraw dotyczących budowy dróg publicznych, których budowa jest realizacją celu publicznego. Budowa bezpiecznych dróg w Polsce stanowi nadal priorytetowy cel publiczny, gdyż jest konieczna zarówno dla ochrony środowiska, jak i zdrowia, wolności i praw konstytucyjnych całych społeczności. Trybunał Konstytucyjny trafnie zwrócił uwagę, że po pierwsze, drogi są budowane nie w interesie państwa, jednostki samorządu terytorialnego czy zarządcy drogi, lecz w interesie wszystkich członków społeczeństwa, także tych wyłączonego; po drugie, uproszczona procedura wyłączenia z mocy prawa podczas realizacji inwestycji liniowych, obejmujących wiele

nieruchomości, jest metodą skuteczną; po trzecie, lokalizacja (wytyczenie) drogi niejako narzuca listę nieruchomości, które muszą być zajęte, a zatem wyłączone. Jeżeli przyjmujemy, że przebieg drogi jest wyznaczony w sposób racjonalny przez grono specjalistów z zakresu transportu, geologii, ochrony środowiska, musimy przyjąć nieuchronność zajęcia ściśle oznaczonych gruntów pod budowę drogi. Trzeba mieć na względzie liniowy charakter inwestycji drogowych, który dyktuje w sposób naturalny pewne rozstrzygnięcia, w szczególności co do wyboru nieruchomości objętych decyzją i – w następstwie jej wydania – wyłączonych. Przy założonym przebiegu drogi – z jednej strony, wybór działek, przez które ma ona przebiegać, jest bardzo ograniczony albo wręcz wybór taki nie istnieje, z drugiej strony – wypadnięcie choćby jednej z grupy wyłączonych nieruchomości może unicestwić całą inwestycję. Należy ponadto mieć na uwadze, że wniosek o wydanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej składa zarządca drogi (dla dróg krajowych – Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad, dla dróg wojewódzkich – zarząd województwa, dla dróg powiatowych – zarząd powiatu, a dla dróg gminnych – odpowiednio wójt, burmistrz, prezydent miasta).

Zgodnie z treścią art. 11i ust. 1 *specustawy drogowej* w sprawach dotyczących zezwolenia na realizację inwestycji drogowej nieuregulowanych w *specustawie drogowej* stosuje się odpowiednio przepisy *ustawy Prawo budowlane*. Jak wynika natomiast z treści art. 35 ust. 4 *ustawy Prawo budowlane*, w razie spełnienia wymagań określonych w art. 35 ust. 1 oraz art. 32 ust. 4, właściwy organ nie może odmówić wydania decyzji o pozwoleniu na budowę. Wynika z powyższego, że decyzja o pozwoleniu na budowę nie ma charakteru uznaniowego i w razie spełnienia przez inwestora wymagań określonych w przepisach prawa budowlanego organ architektoniczno-budowlany jest zobligowany zezwolić na realizację inwestycji drogowej (stosownie do wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 27 stycznia 2011 r., sygn. akt VII SA/Wa 1955/10).

W konsekwencji pismami z dnia 14 marca 2016 r., znak: DLI.II.6621.23.2016.MW.3, z dnia 5 kwietnia 2016 r., znak: DLI.II.6621.23.2016.MW.10, 7 kwietnia 2016 r., znak: DLI.II.6621.23.2016.MW.12 oraz 16 czerwca 2016 r., znak: DLI.II.6621.23.2016.MW.17 oraz z dnia 1 października 2016 r., znak: DLI.II.6621.23.2016.MW.25, organ odwoławczy wezwał *inwestora* do wypowiedzenia się w sprawie zagadnień dotyczących lokalizacji przedmiotowej inwestycji drogowej poruszonych przez skarżących i zastosowanych rozwiązań technicznych.

Pismami z dnia 23 marca 2016 r., znak: 108/C/K54/RP/EW/2016, 21 kwietnia 2016 r., znak: 214/P/K54/KKw/EW/2016, oraz 26 kwietnia 2016 r., znak: 224/P/K54/KKw/EW/2016, *inwestor* odniósł się do uwag skarżących.

Powyższe stanowiska *inwestora* organ odwoławczy, działając w oparciu o art. 9 *kpa*, przesłał skarżącym stronom przy pismach z dnia 5 kwietnia 2016 r., znak: DLI.II.6621.23.2016.MW.9, z dnia 13 maja 2016 r., znak: DLI.II.6621.23.2016.MW.14, z dnia 7 lipca 2016 r., znak: DLI.II.6621.23.2016.MW.18 oraz z dnia 18 października 2016 r., znak: DLI.II.6621.23.2016.MW.26, zawiadamiając o prawie wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań oraz o możliwości przeglądania akt sprawy.

W piśmie z dnia 18 kwietnia 2016 r. Pani Ewa Adamska – Rokita, Pan Łukasz Rokita i Pani Ewa Dobrowolska podtrzymali swoje dotychczasowe stanowisko zawarte w odwołaniu od *decyzji Wojewody Mazowieckiego*, wskazując jednocześnie, że nie zgadzają się ze stanowiskiem *inwestora* zawartym w piśmie z dnia 5 kwietnia 2016 r., iż lokalizacja zatoki autobusowej w obrębie zjazdów indywidualnych usytuowanych na wysokości ich posesji zwiększy bezpieczeństwo uczestników ruchu drogowego oraz pieszych. Skarżący wskazali, że – w ich ocenie – taka lokalizacja zjazdów w indywidualnych jest również niezgodna z obowiązującymi przepisami co do wymogów jakim powinny odpowiadać zjazdy indywidualne. W ocenie skarżących projektowany zjazd zagraża bezpieczeństwu ruchu drogowego, gdyż powoduje kolizję w organizacji ruchu w obrębie zatoki autobusowej, wymuszając poprzeczny ruch kołowy pojazdów bezpośrednio znajdujących się w jej obrębie. W związku z tym skarżący stwierdzili, że „w obrębie zatoki przystankowej jest lokalizowane skrzyżowanie”.

Skarżący ponadto podnieśli, że na (nieaktualnych) mapach dokumentacji projektowej, zatwierdzonej *decyzją Wojewody Mazowieckiego*, nie zostały zaprojektowane zjazdy indywidualne z ich posesji, co wymaga aktualizacji dokumentacji budowlanej w tym zakresie. W tym zakresie skarżący podkreślili, że nie zgadzają się ze stanowiskiem *inwestora*, że skoro proces przygotowywania dokumentacji projektowej jest długi, to projektant nie ma wpływu na zmiany, jakie mogą zaistnieć w okresie od pobrania map do celów projektowych do zakończenia opracowywania tej dokumentacji. W ocenie

skarżących, przewidując, że sam proces przygotowania tej dokumentacji może trwać wiele lat, to zarówno *inwestor*, jak i projektant powinni po uzyskaniu map do celów projektowych wnieść do określonego organu administracji architektoniczno – budowlanej o wprowadzenie określonych ograniczeń w korzystaniu z nieruchomości znajdujących się w obrębie planowanej inwestycji. Natomiast nie wniesienie przez nich takich ograniczeń skutkowało tym, że stan faktyczny ich nieruchomości uległ zmianom, które obecnie kolidują z przyjętymi rozwiązaniami projektowymi.

Skarżący podkreślili również, że skoro na etapie tworzenia map do celów projektowych ich nieruchomości nie były wyposażone w przyłącza gazowe, energetyczne, oraz wodno-kanalizacyjne, to *inwestor* nie uwzględnił w kosztorysie planowanej inwestycji drogowej kosztów przeprojektowania i przebudowy przedmiotowych tych przyłączy. Natomiast przeniesienie planowanej zatoki autobusowej w inne miejsce – w ich przekonaniu – pozwoli na uniknięcie kosztów tej inwestycji.

Pani Ewa Mamul w piśmie z dnia 18 kwietnia 2016 r. podtrzymała dotychczasowe stanowisko w odwołaniu od *decyzji Wojewody Mazowieckiego*, wskazując jednocześnie, iż z dokumentacji projektowej zatwierdzonej zaskarżoną decyzją nie wynika, jaka część (powierzchnia) działek nr 9/3, 9/4 i 28, z obrębu 0011 Kałęczyn, zostanie zajęta pod infrastrukturę techniczną. W związku z tym skarżąca została pozbawiona możliwości wykazania w innym postępowaniu, w jakiej części przedmiotowe nieruchomości będą niezdatne na dotychczasowe cele. W związku z tym skarżąca wniosła o dokładne wskazanie przez *inwestora* wymiarów części nieruchomości, które zostaną zajęte pod planowaną inwestycję.

W piśmie z dnia 25 maja 2016 r. Pani Ewa Adamska – Rokita, Pan Łukasz Rokita i Pani Ewa Dobrowolska wskazali, że w piśmie z dnia 21 kwietnia 2016 r. *inwestor* nie wyjaśnił przyczyn braku zaprojektowania w dokumentacji budowanej dwóch zjazdów indywidualnych do działek nr 41/10 i 41/11, z obrębu 0001 Adamowizna. Według skarżących odpowiedzialność za taki stan rzeczy *inwestor* obecnie próbuje rzucić na władze lokalne, które wydały na rzecz skarżących decyzję zezwalającą na podział działki nr 41/2 (z której powstały działki nr 41/10 i 41/11), z obrębu 0001 Adamowizna oraz na złożenie wniosku o wydanie decyzji o zezwoleniu na realizację ww. inwestycji drogowej w terminie po uzyskaniu przez *inwestora* mapy do celów projektowych. W ocenie skarżących *inwestor* ponownie nie odniósł się do faktu, dlaczego po zarejestrowaniu mapy do celów projektowych nie złożył do organu administracji architektoniczno – budowlanej wniosku o wprowadzenie ograniczeń w korzystaniu z nieruchomości, które zostały objęte tym wnioskiem lub znajdujących się w bliskiej odległości od planowanej inwestycji. W związku z tym, w ocenie skarżących, władze lokalne Gminy Grodzisk Mazowiecki nie posiadały podstaw prawnych do odmowy wydania na rzecz skarżących decyzji o podziale działki nr 41/2, a w konsekwencji tego zablokowania budowy dwóch budynków mieszkalnych usytuowanych na tych nieruchomościach.

Według skarżących lokalizacja zatoki autobusowej została zaprojektowana niezgodnie z wymaganiami określonymi w przepisie § 79 ust. 1 pkt 1, 2 i 3 *rozporządzenia MTiGM w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie*. Skarżący przyznali, że wprowadzie ww. przepis tego rozporządzenia nie zabrania lokalizacji zjazdu indywidualnego w obrębie zatok autobusowych, jednakże - w ich przekonaniu - należy mieć na uwadze, że w tej sytuacji powinny być dokładnie określone warunki połączenia zjazdu z ulicą. W związku z tym skarżący nie zgodzili się ze stanowiskiem *inwestora*, że lokalizacja przedmiotowej zatoki autobusowej na wysokości ich zjazdów nie będzie stanowić zagrożenia dla użytkowników pojazdów w ruchu drogowym.

Ponadto Pani Ewa Adamska – Rokita, Pan Łukasz Rokita i Pani Ewa Dobrowolska nie zgodzili się ze stanowiskiem *inwestora*, że relokacja przedmiotowej zatoki autobusowej i przejścia dla pieszych wiązałaby się ze zwiększeniem uciążliwości związanych z planowaną drogą (takich jak: hałas, wibracje) dla użytkowników innych nieruchomości. W tym zakresie podkreślili, że *inwestor* nie dostrzega tego, że lokalizacja przedmiotowej zatoki autobusowej bezpośrednio przed oknami ich nieruchomości będzie stanowić przede wszystkim dla skarżących źródło ponadprzeciętnych wibracji i hałasów, które będą związane z zatrzymywaniem i ruszaniem pojazdów, ich postojem z włączonym silnikiem oraz zamykaniem i otwieraniem drzwi.

W ocenie skarżących *inwestor* konsekwentnie pomija fakt, że w wykonanej przez niego dokumentacji projektowej brak jest uwzględnienia budowy dwóch zjazdów indywidualnych, oraz całą swoją uwagę skupia na konieczności budowy jednego zjazdu, co nie odpowiada stanowi faktycznemu i prawnemu tej nieruchomości. Skarżący podkreślili ponownie, że w wyniku podziału działki nr 41/2, z obrębu 0001

Adamowizna, powstały dwie odrębne działki nr 41/10 i 41/11, do których prowadzą dwa odrębne zjazdy indywidualne. W związku z tym, w ocenie skarżących, *inwestor* jest zobowiązany do wykonania w ramach realizacji przedmiotowej inwestycji drogowej dwóch niezależnych zjazdów indywidualnych, zgodnie z warunkami określonymi w przepisach *rozporządzenia MTiGM w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie*.

Skarżący podkreślili, że w piśmie z dnia 21 kwietnia 2016r. *inwestor* stwierdził, iż działając w oparciu o przepis art. 36a ustawy *Prawo budowlane* przebuduje istniejący zjazd, a tym samym wypełni zobowiązania zarządcy drogi. W przekonaniu skarżących powyższe twierdzenie jest jednakże obarczone błędem, ponieważ w obrębie projektowanej zatoki autobusowej znajdują się przyłącza gazowe, energetyczne oraz wodociągowe. Ponadto skarżący wskazali, iż w obrębie projektowanej zatoki znajdują się układy pomiarowe przyłączy energetycznych oraz gazowych (zlokalizowane w linii ogrodzenia), które to układy będą wymagały przebudowy a konkretnie przeniesienia ich w inne miejsce. Według posiadanej przez skarżących wiedzy wszelkie zmiany lokalizacji układów pomiarowych przyłączy gazowych i energetycznych wymagają uzyskania opinii, dokonania uzgodnień i uzyskania zgody właścicieli i zarządców danych linii zasilających na przeprowadzenie takich robót budowlanych. Zdaniem skarżących odstępstwa od zatwierdzonego projektu budowlanego polegającego na przeprowadzeniu ww. robót budowlanych nie można traktować – jak to czyni *inwestor* – w kategoriach nieistotnego odstępstwa od tego projektu, a co za tym idzie nie będzie można ich wykonać w oparciu o przepisy art. 32a *specustawy drogowej*.

W związku z tym, Pani Ewa Adamska – Rokita, Pan Łukasz Rokita i Pani Ewa Dobrowolska wnieśli o zobowiązanie *inwestora* do zmiany przebiegu planowanej drogi w taki sposób, że zmianie ulegnie lokalizacja ww. zatoki przystankowej. W ocenie skarżących, taka zmiana – jako nie wymagająca uzyskania opinii, uzgodnień oraz pozwoleń - będzie mogła być zrealizowana w oparciu o przepis art. 32a tej ustawy.

W piśmie z dnia 22 września 2016 r. Pani Ewa Adamska – Rokita, Pan Łukasz Rokita i Pani Ewa Dobrowolska podnieśli, że przepisy *rozporządzenia MTiGM w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie* nie dopuszczają jakichkolwiek odstępstw od zawartych w nich wymogów. Powołując się na przepis § 119 ust. 2 i ust. 9 tego rozporządzenia, skarżący uznali, że aktualnie funkcjonująca zatoka autobusowa nie koliduje z żadnym zjazdem indywidualnym i pozostawienie jej w trakcie planowanej przebudowy drogi wojewódzkiej nr 214 na dotychczasowym miejscu zależy tylko i wyłącznie od dobrej woli projektanta i *inwestora*.

Skarżący zaproponowali w zakresie lokalizacji projektowanej zatoki autobusowej nowe rozwiązania lokalizacyjne: zmianę lokalizacji wysepki spowalniającej na drugą stronę skrzyżowania ul. Radziejowickiej i ul. Hiszpańskiej, realizacja skrzyżowania ul. Radziejowickiej i ul. Hiszpańskiej w formie mini ronda, które przejmie rolę wysepki spowalniającej, albo zastąpienie wysepki spowalniającej progiem spowalniającym umieszczonym przed skrzyżowaniem ul. Radziejowickiej i ul. Hiszpańskiej.

W konsekwencji, skarżący ponownie wnieśli o zobowiązanie *inwestora* do zmiany planu przebudowy drogi w taki sposób, aby zmianie uległa lokalizacja przedmiotowej zatoki przystankowej. Według skarżących taka zmiana - jako że nie wymaga uzyskania opinii, uzgodnień oraz pozwoleń - będzie mogła być zrealizowana w oparciu o uregulowania zawarte w art. 32a ustawy *Prawo budowlane*.

W piśmie z dnia 21 października 2016 r. Ewa Adamska – Rokita, Pan Łukasz Rokita i Pani Ewa Dobrowolska podtrzymali dotychczasowe stanowisko w sprawie, w tym niezasadną – ich zadaniem – konieczność przebudowy ww. przyłączy w sytuacji braku zmiany lokalizacji projektowanej zatoki autobusowej na wysokości zjazdów indywidualnych, nieposzanowania przez *inwestora* dla funduszy publicznych poprzez projektowanie rozwiązań, które generują dodatkowe koszty a także naruszają warunków techniczne dla zjazdów indywidualnych.

W tym kontekście skarżący zaproponowali rozwiązanie techniczne polegające na przeprojektowaniu układu pobliskiego skrzyżowania np. poprzez przeniesienie wysepki rozdzielającej na drugą stronę skrzyżowania a rozmiary zatoki dostosować do pojazdów jakie będzie ona obsługiwała, czyli autobusy.

Po uzyskaniu stanowisk *inwestora* oraz przeanalizowaniu zarzutów zawartych w odwołaniach i uzupełniających je pismach *Minister* stwierdza, co następuje.

Za niezasadny należy uznać zarzut podniesiony w odwołaniu przez Panią Ewę Adamską – Rokitę, Pana Łukasza Rokitę i Panią Edytę Dobrowolską, oraz w pismach uzupełniających odwołanie, dotyczący zmiany lokalizacji zatoki autobusowej na wysokości działek skarżących nr 41/10 i 41/11, z obrębu 0001 Adamowizna.

Jak już wcześniej wyjaśniono, niedopuszczalna jest ocena racjonalności czy słuszności koncepcji przedstawionej przez inwestora, bowiem miałaby ona charakter pozaprawny (stanowisko wyrażone przez Naczelnego Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 26 lipca 2013 r. sygn. akt II OSK 762/13). To inwestor, jako podmiot wyspecjalizowany w danej dziedzinie, posiadający odpowiednią wiedzę, decyduje o słuszności i racjonalności realizacji danego przedsięwzięcia w zakresie dróg publicznych.

Minister podziela argumentację przedstawioną przez *inwestora*, iż nie ma możliwości zmiany rozwiązań projektowych przedmiotowej inwestycji w zakresie dotyczącym zmiany lokalizacji projektowanej zatoki autobusowej. *Inwestor* szczegółowo wyjaśnił, że zaprojektowane usytuowanie zatoki autobusowej na wysokości działek nr 41/28 (powstałej z podziału działki nr 41/10), oraz nr 41/30 (powstałej z podziału działki nr 41/11), z obrębu 0001 Adamowizna, należących do skarżących, zostało opracowane w sposób optymalny, uwzględniając usytuowanie przejścia dla pieszych w km ok. 46+635, istniejącej zatoki autobusowej po zachodniej stronie drogi w km ok. 43+738 oraz dwóch skrzyżowań drogowych zlokalizowanych po zachodniej stronie drogi wojewódzkiej nr 579 z drogami gminnymi – ul. Hiszpańską i ul. Przepiórczą. W związku z tym *inwestor* stanowczo oświadczył, że przyjęte rozwiązanie projektowe uwzględnia wzajemne rozmieszczenie zatok autobusowych, przejścia dla pieszych oraz skrzyżowań drogowych przy zachowaniu pożądanego poziomu bezpieczeństwa ruchu drogowego, co potwierdza opinia Marszałka Województwa Mazowieckiego w Warszawie z dnia 2 sierpnia 2011 r., znak: N1-D-I.8010.378.2011.JG w zakresie rozwiązań geometrycznych drogi, oraz powyższe rozwiązanie zostało zatwierdzone do projektu stałej organizacji ruchu wydanej przez Marszałka Województwa Mazowieckiego w piśmie z dnia 15 września 2011 r., znak: N1-D-I.802.2.1.187.2011.KK.

Wnioskowana przez skarżących zmiana lokalizacji przedmiotowej zatoki autobusowej polegająca na jej przesunięciu na działkę nr 41/23, z obrębu 0001 Adamowizna, jest niemożliwa. *Inwestor* oświadczył, iż taka lokalizacja pociąga za sobą relokację przejścia dla pieszych w kierunku południowym, a także wiele ograniczeń i uciążliwości przy wprowadzeniu tego wariantu. *Inwestor* podkreślił także, iż w rejonie relokowanego hipotetycznie przejścia dla pieszych, tj. na wysokości działek nr 18, 19 i 103, z obrębu Mościska istniejące zabudowania mieszkalne znajdują się w bliskiej odległości drogi, tj. ok. 9 m. Zatem zakładana relokacja zatoki autobusowej, a więc i przejścia dla pieszych spowodowałaby konieczność poszerzenia pasa drogowego co najmniej na wysokości działek nr 18 i 19 o dalsze 2 m, zmniejszając odległość budynku nr 32 od drogi o co najmniej 2 m.

Ponadto *inwestor* wyjaśnił, że lokalizowane wówczas przejście dla pieszych znalazłoby się pomiędzy skrzyżowaniami drogi wojewódzkiej nr 579 z ul. Hiszpańską i ul. Przepiórczą, a także na wysokości dwóch zjazdów indywidualnych w km 43+697,50 (strona prawa) i w km 43+704,30 (strona lewa). Przyjęcie takiego rozwiązania skutkowałoby niespełnieniem wymagań określonych rozporządzeniem Ministra Infrastruktury oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 lipca 2002 r. w sprawie znaków i sygnałów drogowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 170, poz. 1393, z późn. zm.), bowiem zastosowane wówczas na długości minimalnej (20 m) linii P-4 „podwójne ciągłe” poprzedzające przejście dla pieszych uniemożliwiłyby wykonywanie użytkownikom ruchu drogowego relacji skrętu w lewo z ww. skrzyżowań, ale i również z dwóch zjazdów indywidualnych.

Mając na względzie powyższe rozważania uznać należy, iż postulowana przez skarżących zarówno w piśmie z dnia 22 września 2016 r. zmiana lokalizacji przedmiotowej zatoki autobusowej poprzez zmianę lokalizacji wysepki spowalniającej na drugą stronę skrzyżowania ul. Radziejowickiej i ul. Hiszpańskiej, albo realizację skrzyżowania ul. Radziejowickiej i ul. Hiszpańskiej w formie mini ronda, które przejmie rolę wysepki spowalniającej, albo zastąpienie wysepki spowalniającej progiem spowalniającym umieszczonym przed skrzyżowaniem ul. Radziejowickiej i ul. Hiszpańskiej, czy też w piśmie z dnia 21 października 2016 r. tak „aby przenieść wysepkę rozdzielającą na drugą stronę skrzyżowania (...)”, jest również niemożliwa.

Dodatkowo, jak słusznie wskazali skarżący, przepis § 79 ust. 1 pkt 1, 2 i 3 rozporządzenia MTiGM w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie nie zabrania lokalizacji zjazdu indywidualnego w obrębie zatok autobusowych.

Konkludując, *Minister* stwierdził, że przebieg planowanej inwestycji został ustalony prawidłowo. Organ odwoławczy uznał racje przemawiające za ustaloną lokalizacją zatoki autobusowej w km 43+585,40, które przedstawił *inwestor* w załączonej do wniosku dokumentacji projektowej.

Za niezasadne należy uznać stanowisko skarżących, iż wnioskowana przez nich zmiana lokalizacji przedmiotowej zatoki autobusowej nie wymaga uzyskania opinii, uzgodnień oraz pozwoleń, a zatem mogłaby być zrealizowana w oparciu o przepis art. 32a *specustawy drogowej*.

Zgodnie z art. 32a *specustawy drogowej* odstępianie od zatwierdzonego projektu budowlanego, w zakresie objętym projektem zagospodarowania terenu w liniach rozgraniczających drogi, nie stanowi istotnego odstępiania, o którym mowa w art. 36a *ustawy Prawo budowlane*, jeżeli nie wymaga uzyskania opinii, uzgodnień, pozwoleń i innych dokumentów, wymaganych przepisami szczególnymi.

W myśl art. 36a ust. 1 *ustawy Prawo budowlane*, istotne odstępianie od projektu budowlanego lub innych warunków pozwolenia na budowę jest dopuszczalne jedynie po uzyskaniu decyzji o zmianie pozwolenia na budowę. Nieistotne odstępianie od zatwierdzonego projektu budowlanego lub innych warunków pozwolenia na budowę, zgodnie z art. 36a ust. 5 tej ustawy, nie wymaga uzyskania decyzji o zmianie pozwolenia na budowę i jest dopuszczalne, o ile nie dotyczy zakresu objętego projektem zagospodarowania działki lub terenu, charakterystycznych parametrów obiektu budowlanego (kubatury, powierzchni zabudowy, wysokości, długości, szerokości i liczby kondygnacji), zapewnienia warunków niezbędnych do korzystania z tego obiektu przez osoby niepełnosprawne, zmiany zamierzonego sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części, ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz nie wymaga uzyskania opinii, uzgodnień, pozwoleń i innych dokumentów, wymaganych przepisami szczególnymi.

Zatem, aby odstępianie od zatwierdzonego projektu budowlanego nie zostało zakwalifikowane jako „istotne” na gruncie uregulowania określonego w art. 32a *specustawy drogowej*, muszą być łącznie spełnione dwie przesłanki: odstępianie musi zostać dokonane w zakresie objętym projektem zagospodarowania terenu w liniach rozgraniczających drogi oraz nie może wymagać uzyskania opinii, uzgodnień, pozwoleń i innych dokumentów wymaganych przepisami szczególnymi.

O ile, w ocenie *Ministra*, zasygnalizowana przez skarżących zmiana lokalizacji zatoki autobusowej mieściłaby się w liniach rozgraniczających teren przedmiotowej inwestycji drogowej, to stwierdzić należy, iż zachodziłaby konieczność dostosowania projektu zagospodarowania terenu, będącego częścią projektu budowlanego, w zakresie nowej lokalizacji zatoki autobusowej co do uzyskania opinii właściwych organów (np. uzgodnienie z zarządcą drogi).

Wobec powyższego uznać należy, iż zmiana spowodowana przyjęciem nowych rozwiązań projektowych w zakresie lokalizacji zatoki autobusowej wymagałaby istotnego odstępiania od projektu budowlanego, zatwierdzonego decyzją o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, a co za tym idzie dokonanie jego zmiany byłoby możliwe jedynie na podstawie art. 36a *ustawy Prawo budowlane* poprzez zmianę decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej w zakresie dotyczącym zatwierdzenia projektu budowlanego.

Niezasadne jest także stanowisko skarżących, iż lokalizacja zatoki autobusowej w km 43+585,40 powodować będzie zagrożenie w ruchu drogowym na przedmiotowym odcinku drogi wojewódzkiej nr 579.

W kontekście twierdzeń skarżących dotyczących niezapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego przedmiotowej inwestycji na skutek zlokalizowania zatoki autobusowej w obrębie zjazdów indywidualnych na działki nr 41/10 i 41/11, z obrębu 0001 Adamowizna, podkreślić przede wszystkim należy, iż brak jest przepisów prawa, które zabraniałyby takiej lokalizacji.

Ponadto, po dokonaniu analizy projektu budowlanego zatwierdzonego zaskarżoną decyzją, oraz wyjaśnień *inwestora*, organ odwoławczy stwierdził, że powyższa lokalizacja zatoki autobusowej na ww. odcinku drogi wojewódzkiej nr 579 jest zgodna z warunkami technicznymi określonymi w rozporządzeniu MTBiGM w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie. Jak wynika bowiem z treści § 119 ust. 1 tego rozporządzenia zatokę autobusową, ze względu na bezpieczeństwo ruchu, należy usytuować za skrzyżowaniem, co ma

miejsce w niniejszej sprawie. Ponadto powyższe rozwiązanie projektowe uzyskało - jak zostało wskazane powyżej - pozytywną opinię Marszałka Województwa Mazowieckiego w Warszawie z dnia 2 sierpnia 2011 r., znak: N1-D-I.8010.378.2011.JG w zakresie rozwiązań geometrycznych drogi, oraz zostało zatwierdzone do realizacji w ramach projektu stałej organizacji ruchu wydanej przez Marszałka Województwa Mazowieckiego pismem z dnia 15 września 2011 r., znak: N1-D-I.802.2.1.187.2011.KK. Zatem w cenie organu odwoławczego przyjęte rozwiązanie projektowe nie narusza prawa.

Nie sposób też pominąć, że projekt budowlany, w tym w zakresie kwestionowanej przez skarżących lokalizacji zjazdów w obrębie zatoki autobusowej, został sporządzony i sprawdzony przez osoby posiadające stosowne uprawnienia, które złożyły oświadczenia o sporządzeniu projektu zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zasadami wiedzy technicznej.

Pamiętać także należy, iż zgodnie z treścią przepisów *ustawy Prawo budowlane*, za przyjęte rozwiązania projektowe uwzględnione w projekcie budowlanym, stanowiące podstawę do wydania decyzji o pozwoleniu na budowę, jest odpowiedzialny projektant, tj. osoba uprawniona do wykonywania samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 20 grudnia 2012 r., sygn. akt II OSK 1569/11 oraz wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 8 marca 2013 r., sygn. akt VII SA/Wa 176/13). Wynika to z tego, że organ administracji architektoniczno-budowlanej przy zatwierdzaniu projektu budowlanego i wydawaniu pozwolenia na budowę został pozbawiony możliwości ingerencji w zawartość merytoryczną projektu - ocenie może podlegać jedynie zgodność przyjętych rozwiązań z prawem i to w zakresie ściśle określonym w ustawie. Projekt zagospodarowania działki lub terenu podlega sprawdzeniu tylko pod kątem zgodności z przepisami, w tym zwłaszcza techniczno-budowlanymi (np. warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie).

Odnosząc się zaś do żądania Pana Łukasza Rokity i Pani Ewy Adamskiej – Rokity dotyczącego braku zaprojektowania zjazdu indywidualnego na działkę nr 41/11, z obrębu 0001 Adamowizna, stanowiącą ich własność, wskazać należy, iż inwestor przedstawił na rys. nr 2.4 mapy projektu zagospodarowania terenu, będącego częścią projektu budowlanego, zjazd indywidualny na ww. nieruchomość skarżących, przekazując skorygowaną mapę przy piśmie z dnia 28 czerwca 2016 r.

W konsekwencji powyższego, *Minister* w pkt III niniejszej decyzji uchylił rys. nr 2.4 ww. mapy, orzekając o ustaleniu nowego załącznika uwzględniającego zjazd na działkę nr 41/11, stosownie do żądania skarżących.

Ponadto, po dokonaniu analizy przedłożonej dokumentacji projektowej organ odwoławczy stwierdził, iż zaprojektowane przez *inwestora* dwa odrębne zjazdy indywidualne na działki nr 41/10 (po podziale 41/28) i 41/1 (po podziale 41/11), z obrębu 0001 Adamowizna, każdy o szerokości 5,00 m, obejmujący 4,0 m jezdnię i 1,9 m chodnik, odpowiadają parametrom określonym w § 79 *rozporządzenia MTiGM w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie*.

Ustosunkowując się zaś do kwestii dotyczącej tego, że w związku z planowaną budową projektowanej zatoki autobusowej istnieje konieczność wykonania nowych projektów przyłączy wraz z układami pomiarowymi, tj. przyłączy gazowego, energetycznego i wodociągowego do dwóch posesji skarżących, oraz tego, że *inwestor* w kosztorysie planowanej inwestycji drogowej nie uwzględnił kosztów przeprojektowania i przebudowy przedmiotowych przyłączy, wyjaśnić należy, iż powyższe kwestie dotyczą etapu realizacji inwestycji, a co za tym idzie nie mogą być przedmiotem oceny przez organy orzekające w sprawie zezwolenia na realizację inwestycji drogowej. Natomiast kwestie uwzględnienia kosztorysu wykonania tych przyłączy powinny być przedmiotem oceny organu orzekającego w sprawie odszkodowania.

Niemniej jednak w piśmie z dnia 1 października 2016 r., znak: DLI.II.6621.23.2016.MW.25, *Minister* wezwał *inwestora* do wypowiedzenia się w kwestii ewentualnej przebudowy przyłączy gazowych, energetycznych oraz wodociągowych zlokalizowanych na ww. działkach skarżących, w tym kosztów tej przebudowy.

W piśmie z dnia 13 października 2016 r., znak: 508/P/K54/GC/EW/2016, stanowiącym odpowiedź na ww. wezwanie organu odwoławczego z dnia 1 października 2016 r., znak: DLI.II.6621.23.2016.MW.25, *inwestor* wyjaśnił, iż zakres robót związanych z ewentualną przebudową ww. urządzeń zostanie uwzględniony przy realizacji robót budowlanych związanych z rozbudową drogi

wojewódzkiej nr 579. Ponadto *inwestor* podkreślił, iż wszelkie koszty przebudowy tych przyłączy zostaną uwzględnione przygotowywanym przez niego kontrakcie i pokryte w ramach rozliczania kosztów z przyszłym wykonawcą.

Za niezasadny należy uznać zarzut dotyczący sporządzenia projektu budowlanego zatwierdzonego decyzją *Wojewody Mazowieckiego* na nieaktualnej mapie do celów projektowych, oraz związaną z tym kwestią dotyczącą tego, że dokumentacja projektowa dotycząca działek skarżących nie uwzględnia faktu, że znajdują się na nich budynki mieszkalne, wskazać należy, że w niniejszej sprawie dokumentacja projektowa została wykonana na podstawie mapy do celów projektowych przyjętej przez ośrodek dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej w Grodzisku Mazowieckim i została zarejestrowana jako mapa do celów projektowych w dniu 20 kwietnia 2011 r. pod numerem 045-106/11. Jak wynika z akt sprawy, decyzją Starosty Grodziskiego z dnia 11 sierpnia 2011 r. skarżący uzyskali pozwolenie na budowę budynku mieszkalnego jednorodzinnego usytuowanego na działce nr 41/2, z obrębu 0001 Adamowizna, a więc po uzyskaniu przez *inwestora* ww. mapy do celów projektowych.

W orzecznictwie sądowoadministracyjnym podkreśla się, iż dokumentacja geodezyjno-kartograficzna przyjęta do opracowania materiałów graficznych, w tym projektów podziałów nieruchomości opatrzona stosownymi klauzulami ośrodka dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej, które stanowią potwierdzenie dokonania ich oceny przez wyspecjalizowane do tego rodzaju czynności służby geodezyjno-kartograficzne nie może być w takiej sytuacji kwestionowana przez organ orzekający w sprawie zezwolenia na realizację inwestycji drogowej (wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 1 marca 2016 r., sygn. akt II OSK 2334/15, z dnia 19 września 2013 r., sygn. akt II OSK 1593/13, oraz z dnia 27 marca 2012 r. sygn. akt II OSK 208/12, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 23 stycznia 2015 r., sygn. akt VII SA/Wa 1001/14, opubl. Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych). Do zatwierdzenia podziałów nieruchomości dokumentację podziałową opracowują uprawnione do tego osoby jeszcze przed złożeniem wniosku o wydanie decyzji. Organ orzekający dysponuje zatem kompletną już dokumentacją, która jest następnie konieczna do wprowadzenia zmian w ewidencji gruntów i budynków oraz w księgach wieczystych po wydaniu decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji drogowej.

Jednocześnie zauważyć należy, iż zatwierdzony niniejszą decyzją rysunek nr 2.4 projektu zagospodarowania terenu, stanowiącego część projektu budowlanego, został wykonany na podstawie mapy do celów projektowych przyjętej do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego przez Starostę Grodziskiego w dniu 1 czerwca 2016 r. pod numerem P.7405.2016.2003, w tym przedstawia działki nr 41/10 i 41/11 jako działki zabudowane.

Odnosząc się z kolei do zarzutu skarżących, iż *inwestor* po zarejestrowaniu mapy do celów projektowych nie złożył do organu administracji architektoniczno – budowlanej wniosku o wprowadzenie ograniczeń w korzystaniu z nieruchomości, które zostały objęte tym wnioskiem lub znajdujących się w bliskiej odległości od planowanej inwestycji, co doprowadziło do sytuacji, że zostało wydane przez ten organ na rzecz skarżących pozwolenie na budowę budynków mieszkalnych na działkach nr 41/10 i 41/11, wyjaśnić należy, że *inwestor* na gruncie przepisów *specustawy drogowej* na etapie przygotowywania dokumentacji w sprawie wydania przedmiotowej decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej nie był do tego zobowiązany. Ponadto zauważyć należy, iż powyższa kwestia dotyczy już etapu realizacji inwestycji drogowej, a więc nie jest przedmiotem oceny przez organy orzekające w sprawie zezwolenia na realizację inwestycji drogowej.

Niezależnie od powyższego wskazać także należy, iż zgodnie z art. 11f ust. 1 pkt 8 lit. e i f *specustawy drogowej* decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji zawiera w razie potrzeby m.in. ustalenia dotyczące obowiązku dokonania przebudowy istniejącej sieci uzbrojenia terenu lub przebudowy dróg innych kategorii. Natomiast zgodnie z art. 11f ust. 1 pkt 8 lit. g i h *specustawy drogowej*, decyzja może zawierać określenie ograniczeń w korzystaniu z nieruchomości dla realizacji tych obowiązków oraz zezwolenie na ich wykonanie.

W myśl zaś art. 12 ust. 3 *specustawy drogowej* decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej stanowi podstawę do dokonania wpisów w księdze wieczystej i w katastrze nieruchomości.

Zatem dopiero na mocy decyzji *Wojewody Mazowieckiego*, działki znajdujące poza liniami rozgraniczającymi teren inwestycji drogowej zostały ograniczone w korzystaniu dla realizacji obowiązku polegającego na przebudowie istniejącej sieci uzbrojenia terenu, co pozwala *inwestorowi* na ujawnienie

tego uprawnienia w księgach wieczystych prowadzonych dla tych nieruchomości. Przy tym zauważyć należy, iż działki nr 41/10 i 41/11, stanowiące własność skarżących, nie zostały ograniczone w korzystaniu z nieruchomości, a co za tym idzie omawiana regulacja nie dotyczy sytuacji skarżących.

Odnosząc się do zarzutu skarżących, że lokalizacja przedmiotowej zatoki autobusowej narażać ich będzie na ponadnormatywny hałas związany z korzystaniem z niej przez środki transportu publicznego, podkreślić należy, iż wszelkie kwestie dotyczące oddziaływania inwestycji na środowisko i ludzi zostały szczegółowo przeanalizowane w postępowaniu w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedmiotowego przedsięwzięcia, prowadzonego przez Wójta Gminy Radziejowice, zakończonym *decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach*.

Zgodnie z art. 11d ust. 1 pkt 9 *specustawy drogowej* w związku z art. 72 ust. 1 pkt 10 oraz art. 59 i nast. ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353, z późn. zm.), zwanej dalej „*ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku*”, inwestor ma obowiązek dołączyć do wniosku o wydanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach. Zgodnie zaś z art. 82 ust. 1 *ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku*, w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach określa się m.in. warunki wykorzystania terenu w fazie realizacji i eksploatacji lub użytkowania przedsięwzięcia, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności ochrony cennych wartości przyrodniczych, zasobów naturalnych i zabytków oraz ograniczenia uciążliwości dla terenów sąsiednich. W myśl zaś art. 86 *ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku*, decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach wiąże organ wydający decyzję, o których mowa w art. 72 ust. 1.

Tak więc należy stwierdzić, że to na etapie postępowania środowiskowego, zakończonego wydaniem *decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach* nastąpiła ocena oddziaływania na środowisko przedmiotowej inwestycji, w tym przyjęcie wariantu jej lokalizacji. Uznać zatem należy, iż skarżący podczas postępowania w sprawie *wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach* mieli możliwość wniesienia uwag co do przyjętego wariantu lokalizacji przedmiotowej inwestycji drogowej. Jak wynika zaś z uzasadnienia *decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach* na etapie wydawania tej decyzji nie złożono żadnych wniosków i uwag, nie było również też żadnych protestów i odwołań od wydanej *decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach*.

Natomiast zarówno Wojewoda Mazowiecki, jak i *Minister* w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację przedmiotowej inwestycji drogowej związani byli ustaleniami decyzji w przedmiocie ustalenia środowiskowych uwarunkowań realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia.

Organ odwoławczy jest natomiast zobowiązany do oceny *decyzji Wojewody Mazowieckiego*, w tym zatwierdzonego tą decyzją projektu budowlanego, pod kątem zgodności z wymaganiami ochrony środowiska określonymi m.in. w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W niniejszej sprawie, po dokonaniu takiej kontroli, *Minister* nie dopatrzył się żadnych uchybień w tym zakresie.

Niezasadny jest podnoszony przez skarżących zarzut dotyczący braku przeprowadzenia w niniejszej sprawie konsultacji z mieszkańcami Grodziska Mazowieckiego, które zapewne spełniłyby oczekiwania inwestora, jak i społeczności lokalnej.

Specustawa drogowa nie zobowiązuje inwestora do poprzedzenia wystąpienia z wnioskiem o wydanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej przeprowadzeniem konsultacji społecznych, które miałyby na celu ustalenie przebiegu projektowanej inwestycji z właścicielami bądź użytkownikami wieczystymi nieruchomości. Uzależnienie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej od uprzedniego przeprowadzenia konsultacji społecznych byłoby wprowadzeniem pozaustawowej przesłanki, co z kolei byłoby sprzeczne z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa. Oznacza to, że nie można skutecznie domagać się od inwestora przeprowadzenia takich konsultacji, jak i zarzucać wadliwości decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej z powodu braku ich przeprowadzenia. Skoro ustawodawca nie ustanowił takiego warunku dla wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, to nie można domniemywać takiego obowiązku po stronie organu wydającego decyzję (vide: wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 17 kwietnia 2013 r., sygn. akt II OSK 432/13). Brzmienie przepisu art. 11e *specustawy drogowej*, jednoznacznie

zakazuje uzależniania wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej od spełnienia świadczeń lub warunków nieprzewidzianych obowiązującymi przepisami. Jak już wyżej wskazano, przepisy *specustawy drogowej* jak i przepisy innych ustaw nie przewidują przeprowadzania konsultacji społecznych.

Za niezasadny należy uznać zarzut dotyczący pozbawienia *decyzji Wojewody Mazowieckiego* rygoru natychmiastowej wykonalności z tego względu, iż zawiera „ewidentne” błędy w projekcie budowlanym zatwierdzonym ww. decyzją, wyjaśnić należy, co następuje.

Przepisy *specustawy drogowej* przewidują szczególną regulację w zakresie możliwości nadania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej rygoru natychmiastowej wykonalności. Zgodnie z art. 17 ust. 1 *specustawy drogowej*, wojewoda w odniesieniu do dróg krajowych i wojewódzkich albo starosta w odniesieniu do dróg powiatowych i gminnych nadają decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej rygor natychmiastowej wykonalności na wniosek właściwego zarządcy drogi, uzasadniony interesem społecznym lub gospodarczym. Literalna wykładnia przepisu art. 17 ust. 1 *specustawy drogowej* wskazuje przede wszystkim, że nadanie rygoru natychmiastowej wykonalności decyzji jest obligatoryjne, jeżeli tylko właściwy zarządca drogi złoży wniosek uzasadniony interesem społecznym lub gospodarczym. Brak określenia w ww. przepisie rodzaju i natężenia tego interesu wskazuje, że chodzi tu o jakikolwiek interes społeczny lub gospodarczy, co odróżnia instytucję uregulowaną w art. 17 ust. 1 tej ustawy od regulacji dotyczącej nadawania decyzjom administracyjnym rygoru natychmiastowej wykonalności, zawartej w art. 108 *kpa*, gdzie nadanie decyzji rygoru możliwe jest ze względu na ochronę zdrowia lub życia ludzkiego albo dla zabezpieczenia gospodarstwa narodowego przed ciężkimi stratami bądź też ze względu na inny interes społeczny lub wyjątkowo ważny interes strony (vide: wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach z dnia 10 listopada 2010 r., sygn. akt II SA/Ke 649/10). Rygor natychmiastowej wykonalności może być nadany decyzji również po jej wydaniu. W tym przypadku organ wydaje postanowienie, na które służy stronie zażalenie.

Skutkiem decyzji o nadanym rygorze natychmiastowej wykonalności jest przede wszystkim natychmiastowa jej wykonalność w zakresie wydania posiadania nieruchomości, w tym opróżnienia lokalu i innych pomieszczeń (w przypadku nieruchomości zabudowanych) przez dotychczasowego jej właściciela i odpowiednio przez jej dotychczasowego użytkownika wieczystego, a także każdego innego posiadacza nieruchomości, lokalu i innych pomieszczeń, co wyłącza zasadę z art. 16 ust. 2 *specustawy drogowej* o dopuszczalności wydania nieruchomości dopiero po upływie 120 dni od dnia, kiedy omawiana decyzja stanie się ostateczna.

Przenosząc powyższe do realiów niniejszej sprawy należy stwierdzić, iż uzasadnienie przez *inwestora* wniosku o nadanie ww. decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności względami społecznymi stanowi, w ocenie *Ministra*, wystarczającą przesłankę do uwzględnienia tego wniosku przez organ orzekający w przedmiotowej sprawie. W uzasadnieniu wniosku o nadanie rygoru natychmiastowej wykonalności przede wszystkim wskazano, iż obecny stan przebiegu drogi wojewódzkiej nr 579, jak i jej stan techniczny stanowi zagrożenie bezpieczeństwa ruchu drogowego. Natomiast planowana inwestycja w znaczącym stopniu przyczyni się do poprawy komfortu ruchu kołowego i pieszego. Usprawnienie odwodnienia pasa drogowego wpłynie korzystnie na sąsiadujące z rozbudowywaną drogą posesje. Ponadto wybudowanie ścieżek rowerowych oraz ciągów pieszo-rowerowych zdecydowanie poprawi bezpieczeństwo ich użytkowników oraz zachęci do aktywniejszego korzystania z ekologicznych środków transportu.

Tak opisany i zakładany cel realizowanej drogi może być uznany za interes społeczny, a to przy pozostawieniu organom dużego marginesu władzy dyskrecyjnej pozwala przyjąć, że w tym zakresie Wojewoda Mazowiecki nie naruszył granic uznania przy orzekaniu o natychmiastowej wykonalności decyzji zezwalającej na realizację ww. inwestycji drogowej. Jak wskazują bowiem poglądy wyrażone w orzecznictwie sądów administracyjnych, planowe terminy realizacji inwestycji, poprawa jakości i bezpieczeństwa ruchu użytkowników dróg oraz efektywne gospodarowanie publicznymi środkami finansowymi zawsze stanowią będąc o zaistnieniu „uzasadnionego przypadku”, o którym mowa w art. 17 ust. 1 *specustawy drogowej* (wyroki Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 26 listopada 2015 r., sygn. akt VII SA/Wa 1839/15, z dnia 3 lipca 2007 r., sygn. akt I SA/Wa 1447/06, z dnia 16 lutego 2007 r., sygn. akt I SA/Wa 1099/06, z dnia 14 lutego 2007 r., sygn. akt I SA/Wa 1716/06).

Mając na uwadze powyższe, organ I instancji prawidłowo uznał, że okoliczności wskazane przez inwestora wypełniają ustawowe przesłanki do nadania *decyzji Wojewody Mazowieckiego* rygoru natychmiastowej wykonalności. W ocenie *Ministra* brak jest podstaw do uznania, iż podnoszone podnoszone przez skarżących ww. okoliczności dotyczące uchylecia tego rygoru do czasu usunięcia błędów w projekcie budowlanym zatwierdzonym ww. decyzją stanowią zasadne przesłanki do jego uchylecia.

Co zaś tyczy się stwierdzenia skarżących, że proponowana zmiana lokalizacji przedmiotowej zatoki autobusowej jest rozwiązaniem dużo tańszym niż opracowanie projektów budowlanych dla trzech przyłączy infrastruktury technicznej oraz sporządzenia projektu budowlanego nowego ogrodzenia wraz z bramami wjazdowymi, oraz związanym z tym zagadnieniem nieracjonalnego gospodarowania środkami publicznymi przez inwestora, podkreślić należy, iż w przedmiotowym postępowaniu *Minister* kontroluje jedynie zgodność z prawem decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej. W ramach tego postępowania ocenie podlega jedynie zgodność z prawem takiej decyzji. Kwestie związane z finansowaniem takiej inwestycji i wydatkowaniem środków publicznych stanowią odrębną sferę, która nie może podlegać ocenie w ramach niniejszego postępowania.

Odnosząc się z kolei do wniosku Pani Ewy Mamul o przejęcie całej działki nr 28, z obrębu 0011 Kałęczyn, gdyż po podziale działka ta straci dla skarżącej dotychczasowe znaczenie, wskazać należy, że stosownie do treści art. 13 ust. 3 *specustawy drogowej*, jeżeli pod inwestycję została przejęta część nieruchomości, a pozostała część nie nadaje się do prawidłowego wykorzystania na dotychczasowe cele, to strona może zwrócić się oddzielnym wnioskiem do właściwego zarządcy drogi o nabycie tej części nieruchomości.

Zgodnie z poglądem panującym w orzecznictwie sądowoadministracyjnym taki wniosek nie jest rozpatrywany w trybie postępowania administracyjnego, gdyż nie jest to sprawa administracyjna w rozumieniu *kpa*. Takie żądanie właściciela nie jest prostą kontynuacją postępowania wywłaszczeniowego, czy też nowym postępowaniem administracyjnym w tym przedmiocie. Jest to roszczenie cywilnoprawne, którego w razie sporu strona może dochodzić przed sądem powszechnym (patrz: wyroki Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 17 września 2014 r., sygn. akt VII SA/Wa 935/14, z dnia 5 czerwca 2012 r., sygn. akt VII SA/Wa 716/12, LEX nr 1275973, oraz z dnia 4 czerwca 2007 r., sygn. akt I SA/Wa 137/07, LEX nr 351339).

Poza wszelką wątpliwością jest, że żądanie nabycia części nieruchomości w warunkach określonych w przywołanym przepisie nie jest elementem administracyjnego postępowania wywłaszczeniowego i nie podlega załatwieniu w drodze decyzji administracyjnej. Roszczenie o wykup całej nieruchomości w trybie tego przepisu ma bowiem charakter cywilnoprawny, dlatego może być dochodzone wyłącznie w postępowaniu cywilnym przed sądem powszechnym (vide: wyroki Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 17 września 2014 r., sygn. akt VII SA/Wa 935/14, oraz z dnia 13 sierpnia 2008 r., sygn. akt I SA/Wa 477/08).

Reasumując, należy stwierdzić, iż konstrukcja zastosowana w art. 13 ust. 3 *specustawy drogowej*, w oparciu o który zarządca drogi podejmuje czynności zmierzające do nabywania gruntów pod inwestycje w zakresie dróg publicznych i samodzielnie decyduje o tym, czy dana nieruchomość spełnia kryteria wskazane w powołanym przepisie, stanowi roszczenie cywilnoprawne, którego zasadność może ocenić jedynie sąd powszechny. Organ administracji publicznej nie prowadzi w tego typu sprawach postępowania administracyjnego i nie orzeka w formie decyzji administracyjnej (por. np. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 8 listopada 2011 r., sygn. akt I OSK 1932/10, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 29 marca 2012 r., sygn. akt I SA/Wa 2289/11, postanowienie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie z dnia 14 lutego 2012 r., sygn. akt I SAB/Rz 84/11).

Wobec powyższego, ww. zarzut skarżącej nie mógł być rozpatrzony w przedmiotowym postępowaniu odwoławczym w sprawie *decyzji Wojewody Mazowieckiego* i nie może świadczyć o jakiegokolwiek wadliwości zaskarżonej decyzji.

Ustosunkowując się natomiast do zarzutu skarżącej, iż do dnia dzisiejszego nie została jej przedstawiona dokumentacja projektowa dotycząca działek nr 9/3, 9/4, 28, z obrębu 0011 Kałęczyn, oraz zapytania podniesionego w piśmie z dnia 18 kwietnia 2016 r. dotyczącego wskazania w jakiej

powierzchni powyższe działki zostały przeznaczone pod realizację planowanej inwestycji drogowej, wyjaśnić należy, co następuje.

W pierwszej kolejności należy podkreślić, iż – jak wynika z księgi wieczystej nr WA1G/000026945/2, prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Grodzisku Mazowieckim IV Wydział Ksiąg Wieczystych – Pani Ewa Mamul nie jest właścicielką bądź użytkownikiem wieczystym działki nr 9/3, z obrębu 0011 Kałęczyn, a co za tym idzie nie posiada interesu prawnego uprawniającego do kwestionowania *decyzji Wojewody Mazowieckiego* w tym zakresie. Wyjaśnić bowiem należy, że osoba posiadająca prawo własności, użytkowania wieczystego lub inne ograniczone prawo rzeczowe jest stroną decyzji, ale tylko w części dotyczącej jej nieruchomości (tak: M. Wolanin, *Ustawa o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych*. Komentarz 2. wydanie, C.H. Beck Warszawa 2010).

W orzecznictwie sądowoadministracyjnym podkreśla się, iż podnoszenie zarzutów w kontekście rozstrzygnięć organu dotyczących innych nieruchomości nie może być traktowane jako obrona indywidualnego interesu prawnego (zob. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 30 lipca 2012 r., sygn. akt IV SA/Wa 752/12). Powyższa konstatacja pozwala na stwierdzenie, iż skarżący nie posiada interesu prawnego do podnoszenia zarzutów dotyczących nieruchomości należących do innych podmiotów.

W dalszej kolejności wskazać należy, iż działki nr 9/4 i 28, z obrębu 0011 Kałęczyn, zostały przewidziane pod inwestycję drogową i zostaną odpowiednio podzielone na działki nr 214/1/1, 214/3, 214/2, 214/4, oraz 28/1, 28/2, 28/3, z których pod budowę drogi zostały przeznaczone działki nr 214/1 (o pow. 0,0012 ha), 214/3 (o pow. 0,1695) i 28/1 (o pow. 0,0346 ha). Działki nr 213/2, 214/2, 214/4, 28/2, 28/3 pozostaną własnością dotychczasowego właściciela.

Zgodnie z art. 11d ust. 5 i 6 *specustawy drogowej* wojewoda w odniesieniu do dróg krajowych i wojewódzkich albo starosta w odniesieniu do dróg powiatowych i gminnych wysyła zawiadomienie o wszczęciu postępowania w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej wnioskodawcy, właścicielom lub użytkownikom wieczystym nieruchomości objętych wnioskiem o wydanie tej decyzji na adres wskazany w katastrze nieruchomości, oraz zawiadamiają pozostałe strony w drodze obwieszczeń, odpowiednio w urzędzie wojewódzkim lub starostwie powiatowym, a także w urzędach gmin właściwych ze względu na przebieg drogi, na stronach internetowych tych gmin i w prasie lokalnej. Doręczenie zawiadomienia na adres wskazany a katastrze nieruchomości jest skuteczne. Zawiadomienie, o którym mowa w ust. 5, zawiera w szczególności oznaczenie nieruchomości lub ich części, objętych wnioskiem o wydanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, według katastru nieruchomości, informację o terminie i miejscu, w którym strony mogą zapoznać się z aktami sprawy.

Zawiadomienie o wszczęciu postępowania administracyjnego ma umożliwić stronom realizację uprawnień procesowych określonych przepisami *kpa* przez podejmowanie przez nie czynności procesowych mających wpływ na ustalenie stanu faktycznego i prawnego sprawy administracyjnej. Uzyskanie przez stronę informacji o wszczęciu postępowania administracyjnego w określonej sprawie umożliwia stronie podjęcie stosownych działań w danej sprawie i pozwala na zadbanie o należytą ochronę własnych interesów prawnych.

Wysyłanie zawiadomień o wszczęciu i o wydaniu decyzji na adres określony w ewidencji gruntów stanowi bardzo istotne uproszczenie obowiązku ustalania adresów tych stron, aczkolwiek bazujące na ustawowym założeniu, iż dane zawarte w ewidencji gruntów i budynków odzwierciedlają aktualny stan faktyczny, które to założenie wynika z art. 2 pkt 8 i art. 4 ust. 1 *ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne*. Z art. 22 ust. 2 *ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne* wynika, że osoby, o których mowa w art. 20 ust. 2 pkt 1 *ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne* (tj. właściciel, a w odniesieniu do gruntów państwowych i samorządowych - inne osoby fizyczne lub prawne, w których władaniu znajdują się grunty i budynki lub ich części) i art. 51 tejże ustawy [tj. władający do czasu uregulowania tytułu własności, jeśli ewidencja gruntów i budynków została założona na podstawie dekretu z dnia 2 lutego 1955 r. o ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 6, poz. 32)], zobowiązane są zgłaszać właściwemu staroście (prowadzącemu ewidencję gruntów i budynków, zgodnie z treścią art. 7d ust. 1 *ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne*, obejmującą obręb, w którym położona jest dana nieruchomość) wszelkie zmiany danych objętych ewidencją gruntów i budynków, w terminie 30 dni licząc od dnia powstania tych zmian, za wyjątkiem przypadku, gdy zmiany w zakresie danych ewidencyjnych są wynikiem decyzji właściwych organów (por. M. Wolanin, *Ustawa o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych*, Komentarz. Wydanie 2.

Warszawa 2010, str. 123). Wskazać bowiem należy, iż zgodnie z treścią art. 20 ust. 2 *ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne* w ewidencji gruntów i budynków wskazuje się m. in. właściciela, a w odniesieniu do gruntów państwowych i samorządowych - inne osoby fizyczne lub prawne, w których władaniu znajdują się grunty i budynki lub ich części oraz miejsce zamieszkania lub siedzibę tych osób.

Co do zasady indywidualne zawiadomienie właścicieli i użytkowników wieczystych nieruchomości objętych projektowaną inwestycją drogową wysyłane jest na adres znajdujący się w ewidencji gruntów i budynków, niezależnie od aktualności danych w nim zawartych. Ani inwestor, ani też organ orzekający nie mają obowiązku weryfikacji danych zawartych w ewidencji gruntów pełniącej funkcję katastru (por. M. Wolanin, *Ustawa o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych*, Komentarz. Wydanie 2. Warszawa 2010, s. 123 - 124). Wynika to z faktu, że zgodnie z art. 2 pkt 8 *ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne*, ewidencja gruntów i budynków (kataster nieruchomości) stanowi jednolity dla kraju, systematycznie aktualizowany zbiór informacji o gruntach, budynkach i lokalach, ich właścicielach oraz o innych osobach fizycznych lub prawnych władających tymi gruntami, budynkami i lokalami. Z uwagi na powyższe uznać należy, że ustawowym celem prowadzenia ewidencji gruntów i budynków jest założenie, iż zawarte w nich dane odzwierciedlają aktualny stan faktyczny. Dodać należy, że zgodnie z art. 40 ust. 3a *ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne* nadzór nad prowadzeniem państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego należy do Głównego Geodety Kraju, a w zakresie zasobów powiatowych i wojewódzkich także do wojewódzkich inspektorów nadzoru geodezyjnego i kartograficznego. Stwierdzić zatem należy, że organy orzekające w ramach *specustawy drogowej* wydając decyzję o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej nie są władne do kwestionowania prawidłowości danych ewidencyjnych, które na podstawie art. 40 ust. 2 i 3 ww. *ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne* zostały przyjęte do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego.

Mając powyższe na uwadze, wskazać należy, iż przepisy wyraźnie stanowią, że ww. zawiadomienia wysyła się na adresy wskazane w katastrze nieruchomości. Organ nie ma uprawnienia, aby poddawać pod wątpliwość prawidłowość danych ujawnionych w katastrze nieruchomości. W przypadku ewentualnych błędów odnośnie adresu w ewidencji gruntów to na podmiocie, który jest ujawniony w tejże ewidencji, spoczywa uprawnienie do ich usunięcia (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 27 lutego 2013 r., sygn. akt IV SA/Po 1108/12).

W konsekwencji stwierdzić należy, iż obowiązkiem Wojewody Mazowieckiego było jedynie wysłanie do Pani Ewy Mamul ww. zawiadomień o wszczęciu postępowania w sprawie wydania *decyzji Wojewody Mazowieckiego* oraz o wydaniu tej decyzji na adres ujawniony w ewidencji gruntów.

W przedmiotowej sprawie, stosownie do treści ww. przepisów *specustawy drogowej* Wojewoda Mazowiecki prawidłowo zawiadomił strony (w tym Panią Ewę Mamul) o wszczęciu postępowania i wydaniu decyzji *Wojewody Mazowieckiego*. W zawiadomieniach wysłanych na adres podany w katastrze zamieszczono, zgodnie z art. 11d ust. 6 oraz 11f ust. 4 *specustawy drogowej*, informację o miejscu, w którym strony mogą zapoznać się z materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie oraz z treścią wydanej decyzji, dodatkowo w aktach przedmiotowej sprawy znajdują się zwrotne potwierdzenia odbioru zarówno zawiadomienia o wszczęciu postępowania (odebrane przez Pana Marka Mamul – męża Pani Ewy Mamul w dniu 27 listopada 2013 r.), jak i zawiadomienie o wydaniu decyzji (odebrane przez Pana Kamila Mamul w dniu 22 stycznia 2016 r. wraz adnotacją na zwrotnym potwierdzeniu odbioru „dorosły domownik”) wysłane na adres znajdujący się w ewidencji gruntów.

Ponadto strony przedmiotowego postępowania, w tym skarżąca, mieli zapewnioną przez Wojewodę Mazowieckiego, na każdym jego etapie, możliwość czynnego w nim udziału, zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 10 kpa.

Jak wynika z akt sprawy zakończonej *decyzją Wojewody Mazowieckiego*, pismami z dnia 14 listopada 2013 r., znak: WIŚ-II.7820.2.17.2013.MK3, 17 marca 2014 r., WIŚ-II.7820.2.17.2013.MK3, 31 października 2014 r., znak: WIŚ-II.7820.2.17.2013.MK3, 28 listopada 2014 r., znak: WIŚ-II.7820.2.17.2013.MK3, 7 grudnia 2015 r., WIŚ-II.7820.2.17.2013.MK3 (MP), organ I instancji poinformował strony postępowania o możliwości zapoznania się z materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie, stosownie do treści w art. 73 § 1 kpa.

Tym samym stwierdzić należy, iż Pani Ewa Mamul miała zarówno zapewniony dostęp do akt sprawy, jak też możliwość aktywnego uczestniczenia w postępowaniu zakończonym *decyzją Wojewody Mazowieckiego*. W konsekwencji tego skarżąca miała możliwość zapoznania się z aktami sprawy zakończonymi *decyzją Wojewody Mazowieckiego*, w tym również z dokumentacją projektową dotyczącą działek nr 9/4, 28, z obrębu 0011 Kałęczyn, stanowiących jej własność. Natomiast brak skorzystania przez nią na etapie postępowania pierwszoinstancyjnego z uprawnienia określonego w art. 73 § 1 *kpa*, nie może stanowić o wadliwości *decyzji Wojewody Mazowieckiego*.

Odnosząc się natomiast do żądania Pani Ewy Mamul dotyczącego doręczenia jej przez organ odwoławczy kompletnej dokumentacji dotyczącej podziału działki nr 9/4, z obrębu 0011 Kałęczyn oraz żądania Pana Roberta Grochała dotyczącego dostarczenia mu przez ten organ kopii mapy przedstawiającej istniejące uzbrojenie terenu, proponowany przebieg drogi z zaznaczeniem terenu niezbędnego dla planowanych obiektów budowlanych oraz istniejące uzbrojenie terenu, uwzględniającego przebieg urządzeń infrastruktury sieci uzbrojenia terenu na działce nr 31/1, z obrębu 0001 Adamowizna, wyjaśnić należy, co następuje.

Zgodnie z art. 73 § 1 *kpa* strona ma prawo wglądu w akta sprawy, sporządzania z nich notatek, kopii lub odpisów. Prawo to przysługuje również po zakończeniu postępowania.

Powyższe nie oznacza jednak, iż *Minister* jest zobowiązany do sporządzenia kserokopii akt administracyjnych i doręczenia ich stronie. Żądanie wykonania, przy zastosowaniu określonej techniki, kserokopii dokumentu jest możliwe w ramach uprawnienia strony uregulowanego w art. 73 § 1 *kpa*, a polegającego na sporządzaniu notatek i odpisów z akt sprawy. Nie oznacza to jednak, że na organ administracji nałożono obowiązek sporządzania kserokopii akt administracyjnych i doręczania ich stronie (patrz: wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 26 czerwca 2008 r., sygn. akt II SA/Gd 276/08).

Ponadto zauważyć należy, iż pismami z dnia 31 maja 2016 r., znak: DLI.II.6621.23.2016.MW.16 oraz z dnia 7 lipca 2016 r., znak: DLI.II.6621.23.2016.MW.18, *Minister* poinformował m.in. Panią Ewę Mamul i Pana Roberta Grochała o tym, że jako stronie postępowania w sprawie *decyzji Wojewody Mazowieckiego* przysługuje im, na podstawie art. 73 § 1 *kpa*, prawo wglądu w akta sprawy a zatem również w materiał dowodowy zebrany przez Wojewodę Mazowieckiego. Ponadto w dniu 22 września 2016 r. zapoznała się z aktami postępowania odwoławczego w sprawie przedmiotowej decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej.

Mając na uwadze powyższe stwierdzić należy, iż powyższe żądania skarżących nie znajdują swojego oparcia w przepisach *kpa* (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 17 stycznia 2012 r., sygn. akt II OSK 2063/10, LEX nr 1138055).

Zauważania ponadto wymaga, iż Pana Robert Grochał nie skorzystał ani razu z przysługującego mu prawa wglądu w akta sprawy. Natomiast Pani Ewa Mamul w dniu 19 września 2016 r. skorzystała z tego prawa i zapoznała się w siedzibie Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa z aktami dotyczącymi postępowania odwoławczego w sprawie *decyzji Wojewody Mazowieckiego*.

Ustosunkowując się zaś do kwestii dotyczącej śmierci Pana Marka Mamul, wyjaśnić należy, iż jak wynika z akt sprawy zakończonej *decyzją Wojewody Mazowieckiego*, działki nr 9/4, 28, z obrębu 0011 Kałęczyn stanowiły współwłasność ww. osoby. Ponadto w toku postępowania przed Wojewodą Mazowieckim nie wskazano, że Pan Marek Mamul nie żyje oraz nie wykazano prawa do spadku po ww. osobie.

Trzeba mieć na względzie, że *decyzja Wojewody Mazowieckiego* została wydana na podstawie przepisów *specustawy drogowej*, która jako akt o szczególnym charakterze, mającym za zadanie uprościć i przyspieszyć procedury związane z wydaniem decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, wprowadziła możliwość wydania decyzji również w przypadku, gdy właściciel lub użytkownik wieczysty nieruchomości objętej wnioskiem o wydanie takiej decyzji nie żyje, a spadkobiercy nie wykazali prawa do spadku. Przejawem tego jest konstrukcja zawarta w art. 11d ust. 8 w związku z art. 11d ust. 7 *specustawy drogowej*. Zwrócił na to uwagę Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 11 stycznia 2013 r., sygn. akt II OSK 2897/12, wskazując, że adres stron postępowania ustala się w oparciu o zapisy w katastrze nieruchomości. Natomiast w przypadku właścicieli lub użytkowników wieczystych nieżyjących w ich miejsce jako strony mogą wstąpić ich spadkobiercy, jeżeli wykażą prawa

do spadku. Z powyższego wynika, iż nie można obciążać organu skutkami zaniedbań, jakich dopuścili się strony.

Ponadto na organie nie spoczywa obowiązek badania, czy strony prowadzonego postępowania pozostają przy życiu, jeżeli w aktach sprawy brak jest danych wskazujących na taką okoliczność (vide: uzasadnienie do wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 10 grudnia 2010 r., sygn. akt IV SA/Wa 2056/10). Jak zauważył Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z dnia 10 grudnia 2010 r., sygn. akt IV SA/Wa 2056/10, przeprowadzanie dowodów z dokumentów na okoliczność pozostawania przy życiu stron postępowania wykracza poza obowiązek organu w sytuacji, gdy w aktach sprawy nie ma danych wskazujących na zgon strony. Tym samym to dane zawarte w ewidencji gruntów przesadzają o ustaleniu adresów właścicieli nieruchomości. Skoro bowiem ustawodawca wprowadza szczególny tryb odnośnie ustalania właścicieli to postępowanie zgodnie z tym trybem należy uznać za legalne. Przeciwnie rozumienie ww. przepisów odnośnie doręczeń prowadziłoby do negacji jakiejkolwiek celowości tejże regulacji. Zatem, o czym była już mowa na powyżej, co do zasady indywidualne zawiadomienie właścicieli i użytkowników wieczystych nieruchomości objętych projektowaną inwestycją kolejową wysyłane jest na adres znajdujący się w ewidencji gruntów i budynków, niezależnie od aktualności danych w nim zawartych.

Tymczasem w księdze wieczystej nr WA1G/000275531/4 prowadzonej dla działek nr 9/3 i 28, z obrębu 0011 Kałęczyn, jako właściciel tych działek w dalszym ciągu figuruje zmarły Marek Mamul. Zgodnie bowiem z art. 1 i 3 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. z 2013 r. poz. 707, z późn. zm.), urzędowym rejestrem, który służy ustaleniu stanu prawnego nieruchomości jest księga wieczysta.

Dodatkowo podkreślić należy, iż ustawodawca na gruncie *specustawy drogowej*, stosownie do treści art. 11d ust. 5 i art. 11f ust. 3 *specustawy drogowej*, zwalnia organ z obowiązku doręczenia spadkobiercom właściciela lub użytkownika wieczystego nieruchomości zawiadomień o wszczęciu postępowania oraz o wydaniu decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, jeżeli spadkobiercy ci nie są w stanie wykazać prawa do spadku.

Mając powyższe na uwadze oraz fakt, iż organ dopiero na etapie postępowania przed organem odwoławczym, Pani Ewa Mamul poinformowała organ o śmierci Pana Marka Mamul, uznać należy, iż postępowanie w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację przedmiotowej inwestycji drogowej było prowadzone z poszanowaniem przepisów prawa.

Za niezasadny należy uznać zarzut Pana Stanisława Suzdorfa, iż w wyniku realizacji przedmiotowej inwestycji drogowej zostanie pozbawiony wjazdu na działkę nr 68, z obrębu 0011 Kuklówka Radziejowicka, która sąsiaduje bezpośrednio z działką nr 66/2.

Wyjaśnić należy, iż definicja dostępu do drogi publicznej, zawarta została w art. 2 pkt 14 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2015 r. poz. 199, z późn. zm.), zgodnie z którym dostępem do drogi publicznej jest bezpośredni dostęp do tej drogi albo dostęp do niej przez drogę wewnętrzną lub przez ustanowienie odpowiedniej służebności drogowej.

Zgodnie z art. 4 ust. 8 *ustawy o drogach publicznych*, zjazd jest to połączenie drogi publicznej z nieruchomością położoną przy drodze, stanowiące bezpośrednie miejsce dostępu do drogi publicznej w rozumieniu przepisów o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Ze względu na warunki techniczne, ustawodawca dokonał w § 55 ust. 1 *rozporządzenia MTiGM w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie* podziału zjazdów na zjazd publiczny i zjazd indywidualny. Zjazd indywidualny, stosownie do ust. 1 pkt 4 ww. przepisu, jest to określony przez zarządcę drogi zjazd do jednego lub kilku obiektów użytkowanych indywidualnie. Natomiast zjazd publiczny jest to zjazd określony przez zarządcę do co najmniej jednego obiektu, w którym jest prowadzona działalność gospodarcza, a w szczególności do stacji paliw, obiektu gastronomicznego, hotelowego, przemysłowego, handlowego lub magazynowego.

Jak wynika z materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie działka nr 68 (błędnie wskazana przez skarżącego w odwołaniu jako działka nr 66/8), z obrębu 11 Kuklówka Radziejowicka, sąsiaduje bezpośrednio z działką nr 66/2, która została zajęta pod planowaną drogę. W piśmie z dnia 19 kwietnia 2016 r., znak: 211/P/K54/KKw/EW/2016, inwestor stwierdził, iż dostęp do drogi publicznej dla działki nr 68 został zapewniony poprzez zjazd na drogę gminną (ul. Szkolna). Natomiast obsługa

komunikacyjna działki nr 66/2 odbywać się będzie w sposób dotychczasowy, tj. bezpośrednio z ul. Szkolnej, lub poprzez ww. zjazd do działki nr 68. Jednocześnie z wyjaśnień uzyskanych od inwestora wynika, iż działki nr 66/2 i 68 przed wydaniem zaskarżonej decyzji Wojewody Mazowieckiego nie posiadały legalnych (zinwentaryzowanych) zjazdów na ul. Szkolną.

W konsekwencji, w ocenie Ministra, dostęp do drogi publicznej został skarżącemu dla działek nr 66/2 i 68 zapewniony, a planowana inwestycja została zaprojektowana zgodnie z obowiązującymi przepisami i zasadami wiedzy technicznej, co potwierdza stosowne oświadczenie projektanta i sprawdzającego.

Odnosząc się natomiast do propozycji skarżącego dotyczącego zapewnienia mu przez organy orzekające w sprawie zezwolenia na realizację przedmiotowej inwestycji drogowej dostępu do drogi publicznej poprzez zaprojektowanie dodatkowego zjazdu z drogi wojewódzkiej nr 579 na działkę nr 66/2, wyjaśnić należy, co następuje.

Jak wynika z akt sprawy, w tym wyjaśnień inwestora, działka nr 66/2, z obrębu 0011 Kuklówka Radziejowska, stanowiąca własność skarżącego, przed wydaniem decyzji Wojewody Mazowieckiego, nie posiadała legalnego (zinwentaryzowanego) zjazdu z drogi wojewódzkiej nr 579.

Trzeba bowiem przypomnieć, iż w myśl art. 29 ust. 1 ustawy o drogach publicznych, budowa lub przebudowa zjazdu należy do właściciela lub użytkownika nieruchomości przyległych do drogi, po uzyskaniu, w drodze decyzji administracyjnej, zezwolenia zarządcy drogi na lokalizację zjazdu lub przebudowę zjazdu z zastrzeżeniem ust. 2 ww. przepisu. Zastrzeżenie powyższe dotyczy sytuacji, w której w przypadku budowy lub przebudowy drogi to zarządca drogi obowiązany jest do budowy lub przebudowy zjazdów.

Decyzja co do budowy zjazdu do określonej nieruchomości z drogi objętej inwestycją, która ma być zrealizowana na podstawie zezwolenia na realizację inwestycji drogowej wydawanego w trybie specustawy drogowej, jest częścią koncepcji przedstawianej przez inwestora, której racjonalności czy słuszności organ nie ma podstawy kwestionować. Ograniczeniem wyboru inwestora w tym względzie jest przepis art. 29 ust. 2 ustawy o drogach publicznych. O ile zatem przed rozpoczęciem inwestycji drogowej istniał już zjazd do danej nieruchomości – inwestor jest zobowiązany zapewnić zjazd do takiej nieruchomości. W przeciwnym przypadku – stosownie do treści art. 29 ust. 1 ustawy o drogach publicznych – inicjatywa w zapewnieniu zjazdu należy do właściciela nieruchomości (vide: wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy z dnia 4 grudnia 2012 r., sygn. akt II SA/Bd 627/12).

Podkreślić także trzeba, że aby można było mówić o zjeździe istniejącym musi on istnieć zarówno w sensie faktycznym, jak i prawnym, tzn. musi on istnieć realnie, a ponadto musi być zjazdem, który został pierwotnie wybudowany w sposób legalny, w szczególności zgodnie z wymogami określonymi w art. 29 ust. 1 ustawy o drogach publicznych, a więc po uzyskaniu decyzji zarządcy drogi o zezwoleniu na przebudowę lub budowę zjazdu. „A zatem na zarządcy drogi spoczywa obowiązek realizacji zjazdu w sytuacji przebudowy (budowy) drogi jedynie w sytuacji, gdy zjazdy te zrealizowane są w zgodzie z przepisami Prawa budowlanego. W innych przypadkach obowiązek ten spoczywa na właścicielu nieruchomości, która ma być z tą drogą połączona za pośrednictwem zjazdu” (wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 28 kwietnia 2015 r., sygn. akt II OSK 331/15, LEX nr 1796286).

Co więcej dodać należy, iż na inwestorze ciążył jedynie obowiązek zapewnienia dostępu do drogi publicznej. Dojazd ten ma być odpowiedni, co nie oznacza, że ma być zgodny z oczekiwaniami skarżącego. Brak jest bowiem przepisu prawa, który nakazywałby zapewnienie określonego charakteru dostępu do drogi publicznej, ewentualnie dostępu do określonej kategorii dróg publicznych, bądź projektowanie dostępu zgodnie z żądaniem osoby zainteresowanej (vide: wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 5 stycznia 2010 r., sygn. akt IV SA/Wa 1732/09, wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 9 sierpnia 2010 r., sygn. akt II OSK 875/10). W orzecnictwie wskazuje się ponadto, że pojęcie dostępu do drogi publicznej należy rozumieć możliwie jak najszerzej. Z tego względu warunek dostępu do drogi publicznej spełniony jest zawsze wtedy, kiedy na przedmiotową działkę można dostać się - zgodnie z prawem - z drogi publicznej. Ustawodawca nie stawia przy tym wymagań co do rodzaju tego dostępu, czy ma być to droga, ścieżka, itp. (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 26 listopada 2009 r., sygn. akt IV SA/Wa 1433/09).

Wobec powyższego, stwierdzić należy, iż *inwestor* jako zarządca drogi nie był zobowiązany w ramach przedmiotowej inwestycji drogowej, do zaprojektowania dodatkowego zjazdu na działkę nr 68, z obrębem 0011 Kukłówka Radziejowicka zgodnie z treścią art. 29 ust. 2 *ustawy o drogach publicznych*. Ponadto skarżący nie przedstawił żadnych dowodów potwierdzających fakt, że przed wydaniem zaskarżonej decyzji posiadał legalny zjazd z drogi wojewódzkiej na swoją nieruchomość.

Skarżącemu, zgodnie z dyspozycją powołanego art. 29 ust. 1 *ustawy o drogach publicznych*, przysługuje prawo wystąpienia z wnioskiem do Mazowieckiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Warszawie o zezwolenie na lokalizację zjazdu z drogi wojewódzkiej nr 579 na jego działki.

W konsekwencji, żądanie Pana Stanisława Suzdorfa dotyczące uzupełnienia dokumentacji i uwzględnienia w projekcie inwestycji dodatkowego zjazdu na działki stanowiące jego własność nie zasługuje na uwzględnienie.

Odnosząc się do zarzutu Pana Roberta Grochala dotyczącego ograniczenia w korzystaniu z nieruchomości dotyczącej działki nr 31/1, z obrębem 0001 Adamowizna, oraz zapytania dotyczącego tego „jakie to ma być ograniczenie, jakiej infrastruktury ma dotyczyć, jak miałyby przebiegać ta przebudowywana infrastruktura przez (...) działkę, w jakim celu ma być orzeczone to ograniczenie, oraz w jakim zakresie i jaki teren jego działki ma obejmować, w tym jak długi okres czasu miałyby obowiązywać to ograniczenie na (...) działce”, wyjaśnić trzeba, że z materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie, w tym z mapy podziałowej wynika, iż działka nr 31/1, z obrębem 0001 Adamowizna została przewidziana pod planowaną inwestycję drogową i zostanie podzielona na działki nr 31/3 i 31/4, z czego działka nr 31/3 o pow. 0,0012 ha zostanie przeznaczona pod budowę drogi, natomiast działka nr 31/4 o pow. 0,1022 ha, pozostanie własnością skarżącego.

Dalej należy wskazać, że *specustawa drogowa* wprost przewiduje możliwość nałożenia ograniczeń w korzystaniu z nieruchomości dla realizacji obowiązków wynikających z konieczności przebudowy istniejącej sieci uzbrojenia terenu. Zgodnie bowiem z art. 11f ust.1 pkt. 8 lit. e, f, g i h *specustawy drogowej*, w brzemieniu obowiązującym na dzień złożenia przez *inwestora* wniosku o wydanie decyzji o zezwoleniu na realizację przedmiotowego przedsięwzięcia, decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej zawiera w razie potrzeby ustalenia dotyczące określenia ograniczeń w korzystaniu z nieruchomości dla realizacji obowiązków w zakresie przebudowy dróg innych kategorii lub dokonania przebudowy istniejącej sieci uzbrojenia terenu, jak również dotyczące zezwolenia na wykonanie tych obowiązków.

W decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej organ orzekający zobowiązany jest określić ograniczenia w sposobie korzystania z sąsiednich nieruchomości wobec terenu przeznaczonego do wybudowania drogi publicznej nie tylko na czas przebudowy sieci uzbrojenia terenu oraz przebudowy innych dróg publicznych, ale również na czas po wykonaniu przebudowy sieci uzbrojenia terenu. Przebudowa tej sieci może bowiem wymagać nie tylko czasowego zajęcia nieruchomości, ale posadowienia na nich lub pod ich powierzchnią przebudowywanych odcinków tej sieci. W takiej sytuacji przebudowane sieci uzbrojenia terenu pozostaną na nieruchomościach.

Organ odwoławczy podziela stanowisko *inwestora*, że ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości dotyczącej działki nr 31/4, z obrębem 0001 Adamowizna, należącej do Pana Roberta Grochala, wynika z konieczności dokonania przebudowy sieci teletechnicznej. Planowana przebudowa polegać będzie na przewieszeniu napowietrznej linii teletechnicznej od słupa znajdującego się po przeciwnej stronie drogi wojewódzkiej nr 579 do słupa znajdującego się na działce nr 31/6 (powstałej z podziału działki nr 31/2). W tym zakresie *inwestor* dodatkowo również wyjaśnił, że ograniczenie w korzystaniu z nieruchomości dotyczącej tej działki związane jest z zapewnieniem dostępu do przewieszanej linii kablowej z np. poruszającego się pod linią i w jej rejonie oraz w rejonie słupów pojazdu technicznego wyposażonego m.in. w podnośnik wysokościowy. Ponadto jak wyjaśnił *inwestor* powyższa nieruchomość została przeznaczona również pod przebudowę istniejącej sieci wodociągowej w rejonie zjazdu na działki nr 31/4 i 31/6 (zjazd podwójny). W ramach przebudowy sieci wodociągowej niezbędne jest bowiem dokonanie przebudowy zasuwy i fragmentu przyłącza wodociągowego biegnącego do budynku znajdującego się na działce nr 31/6. W celu realizacji przebudowy ww. sieci i przyłącza konieczne jest rozebranie części nawierzchni istniejącego zjazdu oraz wykonanie wykopu o głębokości ok. 2 m wraz z jego zabezpieczeniem.

Dodatkowo *inwestor* zauważył, że w przypadku skarżącego ograniczenie w korzystaniu z nieruchomości dla działki nr 31/4 jest ograniczeniem czasowym, gdyż związanym jedynie z wykonaniem robót budowlanych polegających na przebudowie sieci wodociągowej i teletechnicznej. Natomiast przebieg napowietrznej linii telekomunikacyjnej pozostaje jak w stanie istniejącym. W związku z tym występujące w tym przypadku ograniczenie w korzystaniu z tej nieruchomości nie jest ograniczeniem nowym, jednakże ma charakter ciągle w czasie.

Odnosząc się zaś do kwestii podnoszonej przez Pana Roberta Grochala dotyczącej tego, jaki został przewidziany zakres tego ograniczenia nr 31/4 (powstałej z podziału działki 31/1), z obrębu 0001 Adamowizna oraz Pani Ewy Mamul dotyczącej tego, iż część (powierzchnia) działek nr 9/3, 9/4 i 28, z obrębu 0011 Kałęczyn, zostanie zajęta pod infrastrukturę techniczną, wyjaśnić należy, iż ze względu na specyfikę postępowania w sprawie o wydanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, szczegółowe informacje dotyczące zarówno charakteru oraz zakresu prac budowlanych zostały przedstawione w projekcie budowlanym stanowiącym integralną część *decyzji Wojewody Mazowieckiego*. Co za tym idzie, organ wydający decyzję o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej nie ma obowiązku zawierać w treści decyzji zapisów dotyczących zakresu powierzchni prac budowlanych planowanych do wykonania przez inwestora na poszczególnych działkach, skoro ustawodawca przewidział, że tego rodzaju informacje mają być zawarte w konkretnym elemencie tej decyzji, jakim jest projekt budowlany.

Wobec powyższego – według *Ministra* – powyższa argumentacja *inwestora* w sposób wyczerpujący dowodzi o konieczności ograniczenia w korzystaniu z ww. nieruchomości skarżącego. Nie ulega wątpliwości, że na potrzeby prowadzonej inwestycji konieczne było przebudowanie istniejących sieci uzbrojenia terenu, a co za tym idzie zarzut ten jest niezasadny.

Tym samym *Minister* podziela argumentację przedstawioną przez *inwestora*, iż nie ma możliwości zmiany lokalizacji przedmiotowej inwestycji poprzez inny sposób umieszczenia sieci uzbrojenia terenu.

Na marginesie jedynie dodać należy, iż z faktu pozostawiania przebudowywanych sieci uzbrojenia terenu na nieruchomościach, właściciele i użytkownicy wieczystości tych nieruchomości mogą doznać ograniczeń w dotychczasowym sposobie korzystania z nich lub w możliwym dotychczas sposobie ich zagospodarowania, co może spowodować spadek wartości tych nieruchomości.

Właścicielom i użytkownikom wieczystym nieruchomości, w omawianej wyżej sytuacji, przysługują roszczenia określone w art. 124 ust. 4 i 5 *ustawy o gospodarce nieruchomościami*. Inwestor drogi publicznej dokonujący przebudowy sieci uzbrojenia terenu będzie więc musiał po zakończeniu tej przebudowy przywrócić nieruchomości zajęte pod przebudowane sieci do stanu poprzedniego. Przywrócenie stanu poprzedniego polega na przywróceniu takiego stanu zagospodarowania nieruchomości i struktury ich gruntu, jakie istniały przed podjęciem przebudowy, uwzględniając pozostawianie na tych nieruchomościach przebudowanych sieci uzbrojenia terenu. Dopiero zaś, gdy przywrócenie nieruchomości do stanu poprzedniego nie jest możliwe, albo powoduje nadmierne trudności lub koszty, właścicielom i użytkownikom wieczystym tych nieruchomości przysługuje roszczenie o odszkodowanie za szkody powstałe wskutek zrealizowanej przebudowy, np. brak odtworzenia istniejących przed przebudową obiektów lub nasadzeń. Ponadto roszczenie odszkodowawcze może obejmować także okoliczność zmniejszenia się wartości nieruchomości na skutek dokonanej przebudowy.

Przepis art. 124 ust. 5 *ustawy o gospodarce nieruchomościami* przyznaje właścicielowi albo użytkownikowi wieczystemu nieruchomości prawo żądania nabycia od niego w drodze umowy własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości, jeżeli założenie lub przeprowadzenie ciągów, przewodów i urządzeń uniemożliwia właścicielowi albo użytkownikowi wieczystemu dalsze prawidłowe korzystanie z nieruchomości w sposób dotychczasowy albo w sposób zgodny z jej dotychczasowym przeznaczeniem. Sprawy te należą do właściwości sądów powszechnych (por. postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 22 czerwca 1998 r., sygn. akt II SA/Ka 921/98, CBOSA).

Poza wszelką wątpliwością jest, że żądanie nabycia nieruchomości w warunkach określonych w przywołanym przepisie nie jest elementem administracyjnego postępowania wyłączeniowego i nie podlega załatwieniu w drodze decyzji administracyjnej. Reasumując, należy stwierdzić, iż konstrukcja zastosowana w art. 124 ust. 5 *ustawy o gospodarce nieruchomościami* stanowi roszczenie cywilnoprawne, którego zasadność może ocenić jedynie sąd powszechny.

Odnosząc się do zarzutu Pani Joanny Jaźwińskiej dotyczącego zmiany rozwiązań lokalizacji przedmiotowej inwestycji drogowej w stosunku do działki nr 137/8, z obrębu 0021 Makówka poprzez jej ominięcie, wskazać należy, co następuje.

Inwestor szczegółowo wyjaśnił, że działka nr 137/8, stanowiąca własność skarżącej, położona jest w narożu ul. Granicznej (droga gminna) i rozbudowywanej drogi wojewódzkiej nr 579 w km ok. 45+717,00, i jest niezbędna w celu dokonania przebudowy skrzyżowania ul. Granicznej z drogą wojewódzką nr 579. Na części działki nr 137/18 (powstałej z podziału działki nr 137/8), przeznaczonej pod pas drogowy przewiduje się wykonanie poszerzenia fragmentu jezdni w rejonie skrzyżowania ww. drogi gminnej z planową drogą wojewódzką (w rejonie skrzyżowania zaprojektowano 2 pasy ruchu o szer. 3,0 m każdy (droga klasy technicznej L). Projekt przewiduje również budowę chodnika o szerokości 2,0 m dochodzącego do przejścia dla pieszych przez drogę gminną i wybudowanie skarpy biegnącej wzdłuż chodnika, powstałej w wyniku połączenia wysokościowego projektowanej drogi wojewódzkiej z istniejącą drogą gminną.

Ponadto *inwestor* zauważył, że zajęcie działki nr 137/18 (powstałej z podziału działki nr 137/8) nie wynika – jak twierdzi Pani Joanna Jaźwińska – z potrzeby poszerzenia pasa drogowego drogi głównej lecz z konieczności przebudowy skrzyżowania drogi wojewódzkiej nr 579 z drogą gminną. Natomiast poszerzenia związane z rozbudową ww. drogi wojewódzkiej odbywają się po przeciwnej stronie drogi głównej, na terenach niezabudowanych, a więc zgodnie z oczekiwaniami skarżącej.

W konsekwencji, po przeprowadzeniu analizy akt sprawy, a w szczególności dołączonej do wniosku *inwestora* oraz stanowiącej integralną część decyzji pierwszoinstancyjnej dokumentacji mapowej, jak również złożonych w niniejszym postępowaniu wyjaśnień *inwestora*, który pełni rolę kreatora przedsięwzięcia, *Minister* stwierdził, iż brak jest prawnych podstaw do przyjęcia odmiennych od zaproponowanych przez *inwestora* we wniosku rozwiązań lokalizacyjnych w tym zakresie.

Dodać także trzeba, że organ administracji publicznej nie jest zobowiązany do badania alternatywnych wariantów przeprowadzenia inwestycji liniowej w sytuacji, gdyby np. właściciele nieruchomości zgłosili sprzeciw wobec lokalizacji przedsięwzięcia zaproponowanej przez *inwestora*. Organom administracji publicznej orzekającym w przedmiocie zezwolenia na realizację inwestycji drogowej ustawodawca nie przyznał uprawnień do korygowania, bądź zmiany lokalizacji inwestycji zaproponowanej przez *inwestora*.

Zdaniem *Ministra*, przyjęcie stanowiska, jakoby organ orzekający w sprawie zezwolenia na realizację inwestycji drogowej posiadał uprawnienia w zakresie badania alternatywnych wariantów przeprowadzenia inwestycji liniowej oraz badania indywidualnych skutków ingerencji w prawo własności z punktu widzenia swobody jego wykonywania względem pozostawionych części podzielonych działek, doprowadziłoby do paraliżu inwestycyjnego. Powyższe spowodowałoby bowiem konieczność zamawiania przez organ administracji, przed wydaniem rozstrzygnięcia, wielu ekspertyz specjalistycznych z różnych dziedzin, w tym np. z zakresu projektowania inwestycji liniowych, bezpieczeństwa ruchu drogowego, itd. Przypomnieć zaś należy, iż wolą ustawodawcy ustanawiającego szczególne reguły dotyczące inwestycji drogowych było przyspieszenie procesu inwestycyjnego.

Wobec powyższego, za niezasadne należy uznać żądanie skarżącej dotyczące zmiany lokalizacji przedmiotowej inwestycji drogowej poprzez ustalenie jej przebiegu „po przeciwnej stronie drogi wojewódzkiej” nr 579 w stosunku do działki nr 137/8, gdzie znajduje się działka niezabudowana, oraz przez nikogo nie zamieszkiwana, jak również „po przeciwnej stronie drogi wojewódzkiej na wysokości wsi Kukłówka”.

Odnosząc się natomiast do stwierdzenia skarżącej, iż zatwierdzony *decyzją Wojewody Mazowieckiego* podział działki nr 137/8 na działki nr 137/18 i 137/19 spowoduje obniżenie jej wartości, podkreślić trzeba wyraźnie, iż wskazane kwestie nie są przedmiotem rozważań organów administracji właściwych w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej.

W postępowaniu w sprawie wydania takiej decyzji zarówno wojewoda, jak i *Minister*, badają zgodność z prawem wniosku *inwestora*, nie zaś zagadnień dotyczących ewentualnych negatywnych następstw dla podmiotów objętych tą decyzją. Zauważyć przy tym należy, że z samej istoty przedsięwzięcia drogowego, będącego inwestycją liniową, wynika ingerencja w prawa przysługujące innym podmiotom w stosunku do nieruchomości objętych projektowaną inwestycją. Z omawianej ingerencji wynikać mogą

z kolei inne utrudnienia dla podmiotów dotychczas wykorzystujących daną nieruchomość w określony sposób. Nie oznacza to jednak, że taka decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej jest wadliwa. Wskazać przy tym należy, iż organ wydający decyzję dotyczącą zezwolenia na realizację inwestycji drogowej nie jest kompetentny do oceny przesłanek ekonomicznych oraz społecznych powstającej inwestycji, w jej kształcie określonym przez inwestora. Do organu administracji należy jedynie ocena wniosku inwestora pod względem jego zgodności z prawem powszechnie obowiązującym. Jeżeli w wyniku realizacji ww. inwestycji, skarżący poniesie jakiegokolwiek szkody materialne, to będzie mu przysługiwało roszczenie odszkodowawcze, dochodzone na zasadach ogólnych w postępowaniu cywilnym. Podkreślić także należy, że przedmiotem orzekania zarówno przez Wojewodę Mazowieckiego, jak i *Ministra*, nie jest prognozowanie wielkości ewentualnych strat w majątku skarżącego, jako czynnika decydującego o wyborze przez inwestora konkretnych rozwiązań technicznych, zatem i w tym zakresie podnoszone przez skarżącego zarzuty pozostają bez wpływu na kształt podjętego rozstrzygnięcia.

Odnosząc się zaś do kwestii dotyczącej braku poszanowania przez *inwestora*, czy też organy orzekające w sprawie zezwolenia na realizację inwestycji drogowej dorobku wsi Makówka, jeżeli dojdzie do realizacji inwestycji w jej dotychczasowym kształcie, stwierdzić należy, iż organ wydający decyzję dotyczącą zezwolenia na realizację inwestycji drogowej nie jest kompetentny do oceny przesłanek ekonomicznych oraz społecznych powstającej inwestycji, w jej kształcie określonym przez inwestora. Do organu administracji należy jedynie ocena wniosku inwestora pod względem jego zgodności z prawem powszechnie obowiązującym. Jeżeli w wyniku realizacji ww. inwestycji skarżący poniesie jakiegokolwiek szkody materialne, to będzie jej przysługiwało roszczenie odszkodowawcze, dochodzone na zasadach ogólnych w postępowaniu cywilnym. Podkreślić także należy, że przedmiotem orzekania zarówno przez Wojewodę Mazowieckiego, jak i *Ministra*, nie jest prognozowanie wielkości ewentualnych strat w majątku skarżącej, jako czynnika decydującego o wyborze przez inwestora konkretnych rozwiązań technicznych i w tym zakresie podnoszone przez skarżącą zarzuty pozostają bez wpływu na kształt podjętego rozstrzygnięcia.

Nie jest możliwe zaprojektowanie drogi publicznej o takim przebiegu przez nieruchomości nie stanowiące własności publicznej, który nie wzbudzałby sprzeciwu przynajmniej części właścicieli tych nieruchomości. Sprzeciw taki wydaje się być oczywiście naturalnym odruchem ochrony sposobu wykonywania własności nieruchomości przez jej dotychczasowego właściciela, jednakże rozwój urbanizacyjny skutkuje zwiększającym się ograniczaniem indywidualnych praw właścicielskich na rzecz konieczności rozwoju infrastruktury o publicznej lub społecznej użyteczności w ramach społecznej funkcji prawa własności. W takich okolicznościach inwestor zawsze będzie narażony na wywołanie lokalnego konfliktu społecznego, ponieważ to on samodzielnie dokonuje wyboru najbardziej korzystnych rozwiązań lokalizacyjnych a następnie techniczno-wykonawczych inwestycji mając na uwadze spowodowanie jak najmniejszych uciążliwości dla właścicieli nieruchomości.

Organ wydający decyzję dotyczącą zezwolenia na realizację inwestycji drogowej nie jest kompetentny do oceny przesłanek ekonomicznych, oraz społecznych powstającej inwestycji, w jej kształcie określonym przez inwestora. Do organu administracji należy jedynie ocena wniosku inwestora pod względem jego zgodności z prawem powszechnie obowiązującym. Niedopuszczalna jest również ocena racjonalności, czy słuszności koncepcji przedstawionej przez *inwestora* przez organ orzekający o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej w trybie *specustawy drogowej*, bowiem miałyby ona charakter pozaprawny. O przebiegu drogi i rozwiązaniach technicznych decyduje zarządca (wnioskodawca) i to on wybiera najbardziej korzystne rozwiązanie lokalizacyjne i techniczno – wykonawcze.

Zezwolenie na realizację inwestycji w zakresie dróg publicznych, zwłaszcza na obszarach zurbanizowanych, w wielu wypadkach musi uwzględniać sprzeczne interesy, z jednej strony inwestora, a z drugiej strony osób, których prawa lub interesy mogą być zagrożone lub naruszone w związku z realizacją takiej inwestycji. Granice tych praw i interesów określają przepisy *specustawy drogowej*, *ustawy Prawo budowlane* oraz innych aktów prawnych wydanych na podstawie i w wykonaniu przepisów tego prawa lub przepisów wydanych dla ochrony środowiska. Poza tymi granicami, a zatem poza ochroną prawną wynikającą z norm prawa pozytywnego, pozostają natomiast protesty obywateli wyrażające ich osobiste zapatrywania, oczekiwania, postulaty i życzenia co do określonej polityki planowania przestrzennego, wzajemnych relacji między planowanymi lub realizowanymi inwestycjami. Nieuwzględnienie ich nie może jednak stanowić podstawy kwestionowania legalności zezwolenia na realizację inwestycji w zakresie dróg użytku publicznego.

Podsumowując, organ odwoławczy uznał, że przebieg planowanej inwestycji został ustalony prawidłowo. Organ uznał racje przemawiające za ustaloną lokalizacją, które przedstawił *inwestor* w załączonej do wniosku dokumentacji.

Stwierdzić należy także, że zarówno wniosek *inwestora*, postępowanie przeprowadzone przez organ I instancji, jak i zaskarżona *decyzja Wojewody Mazowieckiego*, nie naruszają prawa, a zarzuty zawarte w odwołaniach i uzupełniających je pismach nie zasługują na uwzględnienie, wobec czego orzeczono jak w rozstrzygnięciu.

Niniejsza decyzja jest ostateczna.

Na decyzję, na podstawie art. 53 § 1 i art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2016 r. poz. 718, z późn. zm.), przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, wnoszona za pośrednictwem Ministra Infrastruktury i Budownictwa, w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji.

Załączniki:

- Nr 1 – mapa z projektem podziału działek nr 9/4, 9/5, z obrębu 0001 Adamowizna
- Nr 2 – mapa z projektem podziału działek nr 11/32, 11/33, z obrębu 0001 Adamowizna
- Nr 3 – wykaz zmian danych ewidencyjnych dotyczących działek nr 9/4, 9/5, z obrębu 0001 Adamowizna
- Nr 4 – wykaz zmian danych ewidencyjnych dotyczących działek nr 11/32, 11/33, z obrębu 0001 Adamowizna
- Nr 5.1 – rysunek zamienny Nr 2.3 części rysunkowej projektu zagospodarowania terenu
- Nr 5.2 – rysunek zamienny Nr 2.4 części rysunkowej projektu zagospodarowania terenu
- Nr 5.3 – strona tytułowa projektu zagospodarowania terenu.

Z upoważnienia
MINISTRA INFRASTRUKTURY I BUDOWNICTWA
Marcin Wójcik
DYREKTOR
Departamentu Lokalizacji Inwestycji

Otrzymują (wraz z załącznikami):

1. Wojewoda Mazowiecki
2. Pani Elżbieta Wiszniewska
pełnomocnik Zarządu Województwa Mazowieckiego
(4 egz. decyzji, w tym 1 egz. z kompletem załączników w celu wprowadzenia zmian w ewidencji gruntów i budynków oraz w księgach wieczystych)
3. A/a

Otrzymują (bez załączników):

1. Pan Łukasz Rokita
2. Pani Ewa Adamska – Rokita
3. Pani Edyta Dobrowolska
4. Pani Ewa Mamul
5. Pan Stanisław Suzdorf
6. Pani Joanna Jaźwińska
7. Pan Robert Grochal

Otrzymuje do wiadomości (z załącznikami Nr 5.1.-5.3):

1. Mazowiecki Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego

Do wiadomości:

1. Starosta Grodziski
– wykonujący zadanie z zakresu administracji rządowej
2. Starosta Żyrardowski
– wykonujący zadanie z zakresu administracji rządowej
3. Sąd Rejonowy w Grodzisku Mazowieckim
IV Wydział Ksiąg Wieczystych
4. Sąd Rejonowy w Żyrardowie
V Wydział Ksiąg wieczystych
5. Urząd Gminy Radziejowice
6. Urząd Miejski w Grodzisku Mazowieckim
7. Mazowiecki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Warszawie
8. Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie
Wydział Skarbu Państwa i Nieruchomości
9. Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa
Departament Orzecznictwa